

KÉLETI ÚJSÁG

Taxa postala plătită în
numerar: No. 24.256-1927.

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, félre 400, negyedévre 200, egy hóra 70 lej. Magyarországon egy évre 50, félre 25, negyedévre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. Egyes számok az Ibusz eláruló kioszkjaiban.

XXI. ÉVFOLYAM. — 51. SZÁM.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ENDRE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj, Baron L. Popu 5. szám. Telefon: 15-03. — Levélcím: Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek sem küld vissza és nem is őriz meg a szerkesztőség.

Uj felvonás

Az orosz rémdrámának új felvonása pedig a moszkvai szovjetbiróság előtt. Huszonegy vádlott — valamennyi aljas kém és hazaáruló Vizsinszki szovjet főügyész vádirata szerint, — ül a modern kinzópádon, a diszes tárgyalóteremben, amely csupán annyiban különbözik az inkvizíció sötét kamrájától, hogy itt a legnagyobb nyilvánosság előtt, külföldi újságírókból álló meghívott közönség jelenlétében zajlik a színjáték, előre megállapított programmal, a kivégzés előtt álló vádlottak meaculpázó beismerésével, töredelmes, fenntartás nélküli önváddal és öngyalázzással. Igaz, hogy ezuttal programon kívüli szám is akadt, mert Kresztinszki, volt belügyi népbiztos és volt berlini szovjetnagykövét azt merte mondani, hogy a vád állításai szemenszedett hazugságok, tagadta, hogy a német kémizmolgátat ügynöke, hazaáruló volna és a trockijizmus vádjából is csak annyit volt hajlandó beismereni, hogy valamikor rokonszenvezett Trockij mozgalmával. A tárgyalás azonban csakhamar az azoiban nyomban kiegyenlítették a felvonultatott terhelő tanuk, főleg pedig a többi husz egykori népbiztos és szovjetdiplomata egybehangzó vallomásai. Bucharin, Rakovszky, Csernov és a többiek készséggel megtették bíráltnak azt a szivességet, hogy úgy és azt vallják, amit a szovjetigazságszolgáltatás és szovjet-etika előír minden jó bolseviknek. Ez az etika pedig megköveteli, hogy mindazok, akik tizenöt, vagy husz éven keresztül a hazafini erények példái és szobrai voltak, minden átmenet nélkül megfizetett kémekké és gaz árulókká váljanak.

Azt a rejtélyt a mi jámbor polgári erkölcsünk sohasem fogja megfejteni, hogyan lesznek egyszerre államalapítókból és legfőbb államvezetőkben honáruók. Valamint annak a titoknak megfejtése sem a mi a feladatunk, hogy micsoda rejtélyes erők kényszerítik az akasztófa, vagy az árok széle előtt álló vádlottakat arra: mondjanak le a védekezés elemi jogáról és szolgáltatassák ki magukat pribékeik kénye-kedvének. Igaz, hogy — a Kresztinszki példája be fogja bizonyítani — tagadás, vagy beismerés ugyanazt jelenti a szovjetigazságszolgáltatásban, a kivégzés egyik esetben sem marad el. De azért józan ésszel még sem tudjuk elhinni, hogy a szovjetpörök terhelte szemrebbenés nélkül írják alá az ügyész maximális bűnlajstromát és még csak enyhítő körülményeket se igyekezzenek felsorakoztatni. Hiszen nemcsak az élet és halál kérdéséről van itt szó, hanem arról is, hogy százsázelekes marxisták állítják ki magukról a bizonyítványt, hogy életük hazugságban fogant és a proletár állam titkait hitvány pénzvágyból szolgáltatatták ki ellenséges államoknak.

Ha tehát le is mondunk arról, hogy a szovjetpörök önmarcangoló drámai jelenségeinek titkát valamikor is megfejtessük, nem mondhatunk le arról, hogy megjegyzéseket ne fűzzünk a legujabb véres színjátékhoz. Rosszul állhat annak az államnak a számára, amelynek legjellegzetesebb reprezentánsairól sorra kiderül a hazaárulás bűne és az sem válhatik egyik államnak a dicsőségére, sem, hogy husz év után, a fennen hirdetett konszolidáció teljében, csak összeesküvés perekkel és tömeges kivégzésekkel lehetséges a rendszer repedéseit összedrótozni. Trockij az idiotizmus karakterisztikus megnyilvánulásának, a nyugati sajtó a szervezett öröklés

Cseh képviselők tárgyalnak Berlinben a szudéta-német kérdésről

Megbeszéléseket tartottak Henleinrel is a cseh követ jelenlétében. Ausztriában tovább tart a nemzeti-szocialista és a független Ausztria híveinek mérközése — Grácban nyolcvan embert tartóztattak le

Göring legutóbbi beszéde, amelyben újra kifejezést adott annak, hogy a Németország szomszédságában élő tízmillió német sorsára a német birodalom döntő befolyást akar gyakorolni, újra időszerűvé tette az osztrák és szudéta-német kérdést. Az ausztriai helyzet mit sem engedett feszültségéből és az ausztriai nemzeti szocialista és a hazafias arcvonaltól erőteljes mérközés tovább folyik. Feltűnő hír érkezik azonban Bélelőből, hogy nap óta három csehszlovák képviselő nagyfentosságu tanácskozasokat folytat a német tárgyalások annál nagyobb feltűnést keltenek, mert a három képviselő a csehszlovák kormánykoalíció legerősebb pártjának, az agrárpártnak tagja és mindhármán a pártjuk legbizalmasabb hívei. Az is figyelemreméltó, hogy Hodzsa miniszterelnök szintén az agrárpárt tagja. A képviselők berlini tárgyalásai nyilvánvalóan a német-cseh közlekedés jegyében indultak meg. A cseh képviselők többek között Henlein Konráddal, a szudéta-németek vezérével is tanácskoztak és a megbeszélésen megjelent a berlini csehszlovák követ is. Kétségtelen, hogy a tárgyalások középpontjában a szudéta-német kérdés áll.

Seyss Inquart felemelt karral és német köszöntéssel fogadta a hitlerista tüntetőket

(Bécs, március 3.) Az osztrák nemzeti-szocialistákkal tovább folynak a békéltető tárgyalások. Seyss-Inquart osztrák belügyminiszter kétnapos gráci tartózkodása után visszatért Bécsbe és csütörtökön jelentést tett Schuschnigg kancellárnak megbeszéléseiről. Elutazásakor a gráci pályaudvaron nagy tömeg gyűlt össze s a tömeg Deutschland-dalt és a Horst Wessel indulót énekelt, a belügyminiszter pedig felemelt karral, német köszöntéssel üdvözölte a hitlerista dalokat.

Dadiou gráci egyetemi tanár stájerországi békéltetési megbízott kijelentette, hogy az osztrák nemzeti-szocialisták a magánéletben hardhatják a horogkeresztet és egymásközött használhatják a német köszöntést is. Bécsi illetékes helyen ehhez még nem járultak hozzá. Bécsben egyébként kijelentették, hogyha Stájerországban a legrövidebb időn belül nem áll helyre a nyugalom, az eddigiekhez jóval erősebb rendszabályokat alkalmaznak. Eddig nyolcvan embert tartóztattak le. Seyss-Inquart osztrák belügyminiszter csütörtökön reggel Linzbe utazott, hogy az ottani nemzeti-szocialisták vezetőivel is békéltetési tárgyalásokat folytasson.

A hazafias arcvonaltól is megmozdult

Az osztrák hazafias arcvonaltól legutóbb bejelentett nagyszabású propagandájának megkezdését elhalasztották. Egyelőre kisméretű tájékoztató előadásokat tartanak. Az osztrák közalkalmazottak szövetsége határozati javaslatot fogadott el

és ebben egyhanguan az önálló és független Ausztria gondolata mellett foglalt állást és hűségéről biztosította Schuschnigg kancellárt. Csütörtökön délelőn az ausztriai országos paraszttanács tartott ülést és ez is Schuschnigg politikája mellett tett hitvallást.

Ki lesz az új bécsi követ?

Bécsi politikai körökben híre jár, hogy Németország új bécsi követévé Bismarck Otlót nevezik ki. Ezt a kinevezést Bécsben szívesen fogadják, mivel Bismarck felesége Hoyos osztrák grófnő és a családnak nagyon sok rokona és jóbarátja van Ausztriában.

Chamberlain szerint az osztrák függetlenségét nem érte sérelem

(London, március 3.) Az angol alsóház éjjeli ülésén Chamberlain munkaspárti képviselő felvetette Ausztria függetlenségének kérdéséről választ kért a kormánytól arra, hogy hajlandó-e az ügyet a Népszövetség tanácsa elé vinni. Chamberlain miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a német-osztrák egyezményt nem lehet az osztrák függetlenség megsértésének tekinteni. Anglia mindenestre figyelemmel kíséri a közép-európai helyzetet és a dunai államok között helyre akarja állítani a bizalmat és megértést. Ami Hitler kancellár beszédét illeti, — mondta a miniszterelnök, annak jelentőségét egyelőre még korai megítélni.

beteges tünetének bélyegzi Rikov, Bucharin és társainak bűnperét. Akár idióták, akár örültek rendezik azonban ezt a színjátékot, lássuk be, hogy nem végeznek haszontalan munkát. Lassankint rájön a világ arra, hogy magát fertőzi meg, hogyha a gyilkosságokat kormányzati rendszerré emelő államszervezetekkel szerződéseket, egyezményeket köt, a

diplomácia normáit alkalmazza rájuk. De a munkásságnak is rá kell eszmélnie arra, hogy mi várna rá, hogyha a szovjetparadicsom elveinek gyakorlati alkalmazása rá is kiterjedne. A Tuhacsevszki rémdráma és a mostani moszkvai per között szerves összefüggés van és vakok lennénk, hogyha ezt a összefüggést nem látnók.

„Anglia nem köt egyezményt Olaszországgal Franciaország rovására!”

Perth megkapta a végső utasításokat — Franciaországban tisztában vannak vele, hogy a Róma—Berlin tengelyt nem lehet megtörni, de abban bíznak, hogy az esetleges megegyezés hajlékonyabbá teszi az olasz és német külpolitikát

(London, március 3.) Az utóbbi napokban az angol—olasz tárgyalások előkészületei nagy lépésekkel haladtak előre. Anglia valószínűleg Franciaország befolyására elhatározta, hogy a létesítendő angol—olasz egyezményt egyelőre csak parafálják s a formális aláírást a spanyol kérdés elintézése utáni időre tartják fenn. Az angol kormány mindenképpen hangsúlyozza a Franciaországgal való együttműködést. A „Daily Express” szerint Lord Perth római angol nagykövete utasítást kapott arra, értesesse meg Mussolinivel, hogy Anglia nem köt egyezményt Olaszországgal Franciaország rovására és az egyezmény addig nem léphet érvénybe, amíg meg nem kezdődik a spanyolországi olasz önkéntesek elszállítása.

Kilépés a munkáspártból

Az angol munkáspárt, úgy látszik, tulle-szította a hirt a kormány elleni makacs harcával. A „Daily Mail” szerint a párt kebelében komoly nézeteltérések mutatkoznak. Lansbury figyelmeztette a pártvezetőséget, hogy Eden lemondásából ne kovácsoljanak tőkét és ne kössék le a pártot teljesen a népszövetségi politika mellé. Lord Arnold munkáspárti főrend

kilépett a pártból és más párttagok kilépéséről is beszélnek.

Páris szerint gondolni sem lehet a Berlin—Róma tengely megtörésére

A francia lapok nagy érdeklődéssel foglalkoznak a várható tárgyalásokkal. Az „Epoque” szerint Neville Chamberlain miniszterelnök minden bizonnyal okosan és óvatosan fog eljárni. Igyekezni fog közeledni Berlinhez, de csak akkor, ha megegyezik Rómával. Hiábavaló volna most a Róma—Berlin tengely megtörésére törekedni. A jelenleg folyó nagy diplomáciai sakkjátszmában sokkal nagyobb érdekek ferognak kockán, semhogy a két tekintélyuralmi állam az egymás közötti kapcsolatot tulságos hangsúlyozásával veszélyeztetné a megbeszélések sikerét. A Berlin és Róma közötti együttműködés feltétlenül fennáll, viszont kétségtelenül hajlékonyabb politikát fog folytatni, ha valamelyik kormány Páris-hoz, vagy Angliához közeledik. Londonban ezt megértették. Kedvező jel, hogy az olasz sajtó az utóbbi napokban nagy mérséklettel ír s hangoztatja, hogy az egyes államok kormányzati módszereinek nem szabad befolyásolnia a külpolitikai egyezkedéseket.

Az ügyvédi kamara felhívja összes tagjait, hogy szombaton tegyék le az esküt az új alkotmányra

(CLUJ, március 3.) A cluji ügyvédi kamara felhívja a kamara területén lévő összes ügyvédek, hogy március 5-én, szombaton délelőtt fél kilenckor az ülőtáblán, az ebből a célból megalkotott tanácsok előtt, a hivatalos lap március elsején megjelent számában közzétett királyi dekrétum alapján, esküjüket meg tegyék az új alkotmányra. Az A—E kezdőbetűs ügyvédek az ülőtábla 48 sz. tanácstermében, az E—M betűs ügyvédek a 80 sz. tanácsteremben, az M—S kezdőbetűs ügyvédek a 66 sz. tanácsteremben, az S—Z kezdőbetűs ügyvédek, valamint a vidéki ügyvédek az 50 sz. tanácsteremben teszik le az esküt. A kamara elnöksége felhívja az ügyvédek figyelmét, hogy vigyék magukkal fényképes igazolványaikat. Eskümintát a kamara elnöksége bocsát az ügyvédek rendelkezésére. Az ügyvédjelöltek vasárnap délelőtt kilenc óráig a jelentkezés sorrendjében dr. Dragomir ügyvédi kamara elnök kezébe teszik le az esküt, az ügyvédi kamara helyiségében.

Bombával fogadták az új palesztinai főbiztost

A vasútvonalra helyezett bomba meg a főbiztos vonatának áthaladása előtt felrobbant — Újabb, súlyos összeütközések

Jeruzsálem, március 3.) Sir Harold MacMichael, a palesztinai új angol főmegbízott csütörtökön reggel érkezett meg Hajfába az „Entreprise” nevű cirkáló fedélzetén. A főmegbízott partraszállásánál és a Hajfából Jeruzsálembe való utazására szigorú biztonsági intézkedéseket tettek. A Lidda jeruzsálemi vasútvonalon egy bombát fedeztek fel. A bomba még a vonat áthaladása előtt felrobbant és a pályát nagyobb területen megrongálta. A pályát még az éjszaka helyreállították és

a főbiztos vonata akadálytalanul eljutott Jeruzsálembe.

A Reuter-iroda jelentése szerint Hajfában csütörtökön éjjel a város központjában súlyos összetűzés volt és a tűzharenak negyesebszűltje van, egy arab káplár, egy zsidó rendőr és két más arab. Állapotuk súlyos. A Tul-karem—Nablus közelében az országúton egy fegyveres csoport meglátta a katonai őrszolgát. A katonák csak két órai harc után tudták visszazúzni támadóikat.

Mussolini jelenlétében lezajlott D'Annunzio „fasiszta-temetése”

(Róma, március 3.) Csütörtökön reggel nyolc órakor Gardoneban megkondultak a harangok és jelezték D'Annunzio temetésének kezdetét. A koporsót délelőtt félkilencor Mussolini jelenlétében zárták le, ágyutalpra tették és lassu menetben vitték a parkban lévő kistemplomba, ahol az ünnepélyes gyászistentisztelet folyt le. Az egyházi szertartás után volt a fasiszta temetés. Mussolini harsány hangon kiáltotta: „D'Annunzio bajtárs!” Mire az egész gyászoló közönség harsány hangon válaszolt: „Jelen!” A szertartás után a koporsót a „Puglia” hajóra vitték és ott egész éjjel D'Annunzio volt légiójának tagjai állanak őrt mellette. A tulajdonképpeni temetés pénteken lesz. A koporsót a gardonei parkban helyezik örök nyugalomra.

Gázvédelmi fedezékeket kell építeniük a belvárosi háztulajdonosoknak

(Cluj, március 3.) A városi tanács mellett működő légvédelmi bizottság a napokban a cluji háztulajdonosoknak felhívásokat küldött szét, amely szerint öt éven belül kötelesek a követelményeknek megfelelő berendezésű gázvédelmi fedezéket építeni lakóik védelmére. A belvárosi háztulajdonosok három hónapon belül valamelyik jogosított szakértővel kötelesek tervet kidolgoztatni az építendő fedezékről. A tervet be kell nyújtani a város műszaki hivatalához, ahol majd jóváhagyása felől döntenek.

A terv jóváhagyása után számított öt éven belül kell elkészíteni a fedezéket. Abban az esetben, ha a tulajdonos különleges felhívást kap a bizottságtól a fedezék azonnali elkészí-

tésére, az új épületrészt egy hónapon belül el kell készíteni s arról a bizottságot is értesíteni kell. A légvédelmi bizottságot a felhívás kibocsátására az készítette, hogy a város területén eddig mindössze 250 ilyen helyiség van s egy esetleges támadás esetén a város lakosságának nagy része oltalom nélkül maradna.

A magyar mezőgazdasági munkások öregségi biztosítása

(Budapest, március 3.) A magyar képviselőház csütörtökön a mezőgazdasági munkások öregségi biztosításának kérdését tárgyalta. Az általános vita végén Darányi miniszterelnök tartott záróbeszédet s hangoztatta, hogy a javaslat beletartozik a magyar kormány programjába és az hivatta van arra, hogy Magyarország lakosságának együttérzését növelje. A széles néprétegek javát szolgálja a törvény. Az ipari munkások javára már sok intézkedés történt, noha ezek a magyarságnak csak csekély részét teszik ki. Az évi 3,330.000 pengős járulékából a kormány 1,425.000 pengőt vállal magára és a biztosítás csaknem ötmillió embernek elviselhető életfeltételeket nyújt öreg korára. Reméli, hogy sikerül rövidesen az özvegyekre is kiterjeszteni a javaslat kedvezményeit.

Felejthetetlen élménynek ígérkezik a kisebbségi újságírók színházi estéje

(CLUJ, március 3.) A kisebbségi újságírószervezet március 8-iki művész-estéje iránt a közönség máris olyan nagy érdeklődést tanúsít, hogy a színház terme minden bizonnyal szűknek fog bizonyulni az érdeklődők befogadására. A rendezőség mindent elkövet, hogy emlékeztető, sokáig felejthetetlen élménnyel szolgáljon a közönségnek, amit a műsoron szereplő jobbnál jobb előadók és művészek díszes kévsora is bizonyít.

A magasszínvonalú műsort Vásárhelyi János református püspök bevezető előadása nyitja meg. Ezután Fényes Alice, a kiváló fiatal drámai művész versket ad elő, Gajzágó Ellomna, a kitűnő zongoraművész pedig Farkas Ödön „Hallgató nótá”-jának előadásával fogja gyönyörködtetni a megjelenteket. Sz. Szappanyos Gabriella, aki a „Bel Farkas uccai Magyar Nemzeti Játék Szín kiállításáról” tart felolvasást városunk multszázadbeli magyar társadalmának egyik hangulatos eseményét idézi fel. M. Lévy Ilonka, a kitűnő operabéka az elmúlt századok transilvaniai daltermésének gyönyögt elénk s előad egy áriát a Budapesti nem rég nagy sikerrel felújított első transilvaniai operából. Ruzitska: „Béla futása”-ból is. Hevesi Piroška, a kitűnő zongoraművész Liszt „Román rapszódia”-jának előadásával emeli a művész-estély színvonalát.

Dóczyk Berde Anál, az ismert festőművész és a kiváló előadó a transilvaniai néphimnuszról és népviseletről fog beszélni, míg Nagy István, a tehetséges fiatal színművész transilvaniai népdalokat ad elő. M. Lévy Ilonka a műsor második felében városunk méltánytalanul elfelejtett XIX. századbeli dalköltőinek szerzeményeivel kedveskedik a közönségnek. Rohonczy Mária művészies zongorakísérettel, Körösi Dudus, a kiváló cigányprímás és nagyszerű zenekara régi transilvaniai dalokkal fogja szórakoztatni a közönséget.

Kiemelkedő száma lesz a nagy körvillatással összeállított műsornak a „Mennybeneműs” című tánc is, amelynek szereplőit a rendezőség a helybeli utatársaságok legbájosabb leányaiából és legdecegebb fiatalemberéből válogatta össze. Az eredeti székely néptáncot Parádi Katus, az ismert és elismert tánc-tanár tanította be.

Enekszámokkal, Ellade: Codrule című dalával és a Bohémélet egyik áriájával szerepel a műsoron Ivan Cernel, a széphangu román operabéka. Végül sikerült a rendezőségnek megnyerni színházunk még egy nagy népszerűségnek örvendő tagját, az izeshumora és közkedvelt Tompa Pufit is, aki székely népdalok és székely mólók előadásával a vidámságot képviseli a közönség minden rétegét kielégíthető műsorban. A jegyelővétel szombaton délelőtt kezdődik.

A JO HIRDETÉS

VONJAZ
AZ OLVASÓ
SZEMÉLT

Óriási kémsszervezetet lepleztek le Amerikában

Eladták a Panama-csatorna védelmi tervezetét egy külföldi hatalomnak — A letartóztatott kémek nagyrésze német

(NEWYORK, március 3.) Az amerikai Egyesült Államokban két héttel ezelőtt leplezték nagy kémkedési ügy egyre szélesebb hullámokat vet. A nyomozó hatóságok megállapították, hogy a kémsszervezet hírtokába kerítette és egy külföldi hatalomnak eladta a Panama-csatorna egész védelmi tervezetét, az új amerikai repülőanyahajók terveit, a legfontosabb parti erődítmények títkait, a szárazföldi hadsereg és a tengerészet mozgósítási terveit és számos más olyan katonai újítást, amelyekről az Egyesült Államok hadvezetősége háború esetén döntő főjénnyel remélt. A kémsszervezet az amerikai államrendőrség híres, ugynevezett G-emberei leplezték le. Eddig negyven embert vettek őrizetbe, közöttük több amerikai németet és néhány német birodalmi állampolgárt is.

Az ilfovi kamara határozata szerint:

Nem tehetnek esküt az új alkotmányra az állampolgársági felülvizsgálat alatt álló ügyvédek

Az érdekeltek hivatalos közbelépést sürgetnek és írásbeli uton akarják letenni az esküt — Befejezték a közigazgatási törvény módosításának munkálatait — Március 24-én lejár az oklevelek felülvizsgálásához szükséges okmányok benyújtásának határideje

(București, március 3.) Az ilfovi ügyvédi kamara vezetősége hivatalos közleményben jelentette be, hogy a kamara fegyelmi tanácsának tagjai csütörtökön délután három órakor a bucurești ítélőtábla I. szekciójára előtt teszik le az esküt az új alkotmányra. A kamara végleges tagjai később meghatározandó időpontban, de még a hét folyamán teszik le az esküt a tábla szekciójára előtt. Az ügyvédjelöltek Constantin Albin és Marinescu Bolintin protokolljának előtt kötelesek március hetedikéig letenni az esküt.

Nem tehetnek esküt azok a zsidó ügyvédek, akik az állampolgársági rendeltetvény intézkedései alá esnek.

Az intézkedés nem vonatkozik a hadirokkant s az olyan zsidó ügyvédekre, akik hősiességükért kitüntetést kaptak a háború folyamán.

Az eskütelési kötelezettség minden ügyvédet érint függetlenül attól, hogy állami szolgálatban vannak, vagy magánygyakorlatot folytatnak.

Csatlakoznak-e az ügyvédi kamarák az ilfovi határozathoz?

A „Semnalul” című lap az ügyvel kapcsolatban azt írja, hogy az ilfovi ügyvédi kamara fegyelmi tanácsának határozatát kétségtelenül az ország többi ügyvédi kamaráinak nagy része magáévá fogja tenni, annak ellenére, hogy az látszólag nincs összhangban az igazságügyminisztérium legutóbbi közleményével. Egyes körökben az a vélemény, hogy azoknak a zsidó ügyvédeknek, akiket állampolgársági ügyük miatt ideiglenesen felfüggesztettek gyakorlatuktól, a törvényes rendelkezések által előírt határidőn belül le kell tenniük az esküt az új alkotmányra és ezt nem lehet tőlük megtagadni.

Tiltakoznak a felfüggesztett ügyvédek

A felfüggesztett ügyvédek a fővárosi lapokban tiltakozó közleményt adtak közzé. Hangoztatják, hogy az ilfovi ügyvédi kamara határozata megsérti mind az ügyvédtörvényt, mind az állampolgárság felülvizsgálásáról szóló törvényrendeletet. A zsidó ügyvédek megdöbbenésüket fejezik ki amiatt, hogy az ügyvédi kamara vezető szerve megkísérelheti megakadályozni a trón és az ország iránti hűség ünnepélyes kinyilvánítását és egy ilyen alkalmat használ fel arra, hogy elvegye tőlük a munkához való jogukat. Kérik az illetékes fórumok azonnali közbelépését annak érdekében, hogy ne akadályozzák meg őket szent polgári kötelességük teljesítésében.

A „Capitala” jelentése szerint a zsidó ügyvédeknek az a szándéka, hogy írásban közlik az új alkotmányra tett esküjüket. Az általuk aláírt eskü szövegét hivatalos uton juttatják el a bucurești tábla főelnökéhez.

Felcsüdték a semmitőszék tagjai is

Csütörtökön délután egy órakor a semmitőszék ünnepélyes ülést tartott s ennek keretében a semmitőszék tagjai letették az esküt az új alkotmányra. Az ünnepségen résztvett Cancior igazságügyminiszter is.

Mentesítik a politikától a közigazgatási szerveket

A belügyminisztériumban már csaknem teljesen befejezték a közigazgatási törvény módosításának munkálatait. A közigazgatási törvényt az új alkotmánnyal hozzák összhangba. Az új törvény általános jellemvonása az összes helyi közigazgatási szervek politikamentesítése és a megyei tanácsosok számának lényeges csökkentése lesz.

Az „Informația” című lap közlése szerint az új költségvetést olyan módon állítják össze, hogy új tisztviselői kinevezések ne legyenek lehetségesek. A megüresedett helyeket előléptetésekkel töltik be. A lap úgy tudja, hogy több lehetőséget nyújtanak a hátralekötő adók

Bárdossy magyar követ Miron Cristea miniszterelnöknél

(BUCUREȘTI, március 3.) Bárdossy László, bucurești magyar követ tegnap kihallgatáson jelent meg Miron Cristea pátriárka-miniszterelnöknél és üdvözölte a miniszterelnököket. Miron Cristea kijelentette Bárdossy követnek, hogy igyekezni fog a román-magyar jó viszonyt kimélyíteni.

Kedvező mederben haladnak a bucurești román-magyar repülésügyi tárgyalások

Rövidesen beállítják a légi forgalmat Budapest és București között

(București, március 3.) A fővárosban napok óta tárgyalásokat folytatnak a magyarországi MALERT kiküldöttjei a LARES vezetőségével, a román-magyar repülőforgalom kérdésében. A „Neamul Românesc”, Iorga professzor lapja, foglalkozik a tárgyalásokkal és kedvező hangon bírálja azokat. Utal arra, hogy már a múlt évben szó volt a Románia és Magyarország közötti légi forgalomról és akkor a tárgyalások barátságos hangnemben folytak. A tudósítás további részében megírja a lap, hogy a București-Budapest közötti légi járat megvalósítására részletes tervet dolgoz ki a bizottság. A magyar küldöttségben Halmay-Fekete, Seidner Ferenc, Szeghő István, Gicery és Csekey Dénes vesznek részt. Román részről Rădulescu repülőparancsnok, Ionescu fel-

Meg van hülve?

Köhögést, rekedtséget, grippát, hurutot enyhít a **PUHLMANN-TEA**. Nyálkaoldó, köhögést csillapító. **Fradeli csomag:** 125 124 lej. Gyermkeknek is jó. Kapható minden gyógyszerésznél. **„Digit”** Országos osz.

adónokkal való fizetésére.

Az összes esküdtsekkhez kiosztott sajtópereket az esküdtsekké megszüntetésével, rendes bíróságokhoz osztják be.

Miniszterközi tanácskozás

Csütörtökön délelőtt Miron Cristea pátriárka miniszterelnök elnökletével miniszterközi tanácskozás volt. A tanácskozáson Anghelescu, Vaitoianu tábornok és Vaida-Voevod államminiszterek vettek részt.

Nem hosszabbítják meg az oklevelek felülvizsgálásának határidejét

Az orvosi és gyógyszerészeti oklevelek felülvizsgálását végző bizottság felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az okmányok benyújtásának utolsó határideje március 24-é és ezt a határidőt nem hosszabbítják meg. A bizottság irodája naponta legfeljebb hatszáz okmányt képes átvenni és így ajánlatos, hogy az érdekeltek ne hagyják ügyük intézését az utolsó napokra. A bizottság elhárít magától minden felelősséget arra az esetre, ha valaki az előírt határidőn belül nem nyújthatja be okmányát.

Petrescu Comnen visszaérkezett Bucureștibe

Petrescu Comnen külügyi államtitkár, aki az ankarai Balkán-szövetségi értekezleten a román küldöttség vezetője volt, csütörtökön reggel visszaérkezett a fővárosba. Petrescu Comnen Miron Cristea miniszterelnök és Tătarescu ideiglenes külügyminiszter csütörtökön kihallgatáson fogadták.

Hogyan esküszik fel az új alkotmányra a tantestület?

A nemzeti nevelésügyi minisztérium a tantestületnek az új alkotmányra való eskütételével kapcsolatban úgy intézkedett, hogy a tanítók az illető községben levő legidősebb igazgató előtt teszik le esküjüket, az igazgató pedig a tanfelügyelők előtt kötelesek esküt tenni. A középiskolai tanárok a legidősebb igazgató előtt esküsznek fel az új alkotmányra, a legidősebb igazgató pedig a prefektus kezébe teszi le az esküt. Az eskütételnél egy lelkésznek is jelen kell lennie. Ezután az illetők aláírják az eskümintát, azt aláírja a lelkész is és a hivatalos kiküldött. Az aláírt okmányokat tizenöt napon belül kell beküldeni a minisztériumhoz.

A JÓ ÁRU ÉS JÓ HIRDETÉS

ALAPJA A JÓ ÜZLETMENETNE

Kokain, hasis, morfium, heroin

Russel pasa, Kairó rendőrfőnöke érdekes eseteket mond el a kábítószer-kereskedelem elleni harcról

(GENF, március hó.) Szakállas, komoly, barna-arcu ur ül velem szemben egyik genfi tóparti kávéházban, halkán, megfontoltan beszél s én mégis olyan izgalomban hallgatom, mintha detektívregényt olvasnék. Russell pasa, Kairó rendőrfőnöke mesél arról az irtóháborúról, amelyet évek óta folytat a kábítószer-csempészek ellen. Keleten a kábítószer használatát sokkal jobban el van terjedve, mintsem Európában fantázia egyáltalán elképzelhetné. Százmillió forgalomról van szó, óriási hasznokról, de milliókba kerül a csempészség elleni harc is. Russell pasa először szervezte meg a Szelei csatorna bejáratánál és a Földközi tenger partjain a kábítószer-csempészek elleni rendőrséget. Most Genfben a Népszövetség öplumbizottságának számol be védekezésének megszervezéséről és módszereiről.

Kokain, hasis, morfium, heroin egyik legnagyobb csapása a keleti embernek. Russell pasa nemcsak azok ellen harcol, akik Egyiptomba csempészik be és árulják a kábítószerkelet, hanem azok ellen is, akik a Szelei-csatornán keresztül Európából Indiába vagy Indiából Európába akarják vinni a fehér mérgeket. Így akcióját az egész világ kábítószer-csempészeinek dolgát nehezíti meg. Tavaly például Russell pasa külön rendőrsége 2292 csempészt és 572 megrügött kokainistát fogott el. A csempészek 10-15 évi fegyházat kapnak, a kokainistákat zárt intézetbe csukják.

A nagy üzlet

A nagy büntetés azonban egyáltalán nem riasztja vissza a többieket. Az üzlet ugyanis igen sokat hoz: egy kiló heroin Kínában 5000 frankba kerül, Port Saidban, a Szelei csatorna torkolatában 12.000-ért lehet eladni, Görögországban, Törökországban pedig a háromszorosát is megkapni érte. A kábítószer használatának irtózatossága következményeinek vannak. Szétrongcsolják a szervezetet. Aki kábítószerhez hozzászokott, rabolni, sikkasztani, sőt gyilkolni is hajlandó, csak hogy a méreghez hozzájusson. Talán a legszörnyűbb a hasis; ez a végén mindenkit öngyilkosságra kerget. De a csempészek ebből élnek, minden eszközt felhasználnak és leleményességük nem ismer határt.

Dupla talp helyett dupla térd

— Legutóbb — mondja Russell pasa — egyik rendőrtisztet az alexandriai kikötőben a hajóérkeztést figyelte. A lázas rohanás, kiabálás, szaladgálás, egymás nyakába esés már elmúlt, a tiszt már vissza is akart

fordulni, amikor feltűnt neki, hogy egy idősebb hölgy egy középkorú urlembert karjára támaszkodva sántikál le a hajóhídon. A dolgot azért találta különösnek, mert nemzetközi szokás, hogy a betegeket és gyengékedőket a többi utas előtt teszik partra. Az is gyanús volt, hogy a hídön nagyon nehezen járó hölgy hirtelen megcsuszott, de csodálatszerűen nem esett el, mert feltűnő erővel kapaszkodott meg a korlátban.

— Kövessenek kérem a kikötői őrszobára, — szólította meg őket. Meltámlankodva vele mentek. A férfit megmozdították, nem találtak nála semmit. Az öreg hölgy motozása is eredménytelen volt. Mindez nem nyugtatta meg a rendőrkapitányt. Elengedte ugyan őket, de gondoskodott, hogy utlevezik őket az éjelen, hogy a hajó érkezése után a zürzavarban elkallódjanak, ne adják ki azonnal. A rendőrségen feljegyezték a címet, hogy hová küldjék a passzusokat utánuk.

— Most történt a legérdekesebb — folytatta Russell pasa. — Derék rendőrtisztet és embereit a két gyanúsított után mentek. Azok bementek a címet a taxisófornek, néhány száz méter múlva azonban kopogtatnak, új címet mondanak s a kocsi egészen más irányba halad tovább. A detektívek természetesen mindenütt a nyomukban. Penziónban szállnak meg. A detektívek lesbe állnak s egy óra múlva „csodát” láthatnak: az öreg beteg asszony kiegyenesedve, könnyedén, rugalmasan, vidáman megy el hazulról. Szája, arca jól ki van pirosva, elegáns, drága holmikat visel. Kezében kis csomagot tart. A kapitány tudja, hogy állásával játszik, amiért esetleg ártatlan embereket még egyszer zaklat, de nem törődik vele. A kézzel-lábbal tiltakozó hölgyet bekíséri a rendőrségre. Néhány perc múlva emberei hozzák a férfit is. Először megvizsgálják a csomagot, legnagyobb meglepetésükre egy pár nagyon finom női harisnya van benne. Harisnyát kézben hordani egymagában nem gyanús ugyan, de vajon miért visel el valaki második pár harisnyát is hazulról? Női motozót hoznak és az megvizsgálja azt a harisnyát, amit a nő a kabán visel. Most már több eredménnyel: nem a harisnya talpa dupla, hanem a törde tája. Heroin! Találtak benne.

— Most már gyerekjáték volt megfogni a rejtélyt, — mondja keletiesen finom mosolygással a kairói rendőrfőnök. — A kábítószerkelet általában kettőstálpú harisnyában szokták elrejtetni. Embereim a kikötői vizsgálatkor elkövezték azt a megbecsülhető hibát, hogy a motozások csak az öreg hölgy harisnyájának talpát vizsgálták meg.

— Eddig értem — vettem közbe, — de miért kellett magát öregnek és betegnek tettetnie?

1938 május 1-re

kiadó

Sétatéri villákban:

Oct. Goga 7.

4 szoba, előszoba, konyha teljes komforttal

5 " " " "

Oct. Goga 9.

1 szoba, előszoba, konyha teljes komforttal

Oct. Goga 13.

4 szoba, előszoba, konyha teljes komforttal

Továbbá

Str. Memorandului 3/5.

Irodának is igen alkalmas, 2 szoba

előszoba, fürdőszoba, vagy

1 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba.

Str. Memorandului 11.

4 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba.

Str. Harşan 25.

1 szoba, konyha.

Bővebb felvilágosításokkal a Róm. Kath. Egyház központi gazdasági hivatala szolgál, Piaţa

Unirii 14. sz. a.

— Egyszerű — hangzik a válasz. — Mindkét térde annyira ki volt párnázva heroinnal, hogy nem is tudott volna kiegyenesedni. Kénytelen volt tehát rogyganyt térdre beteg öreg nőt játszani. A két jómódú egy nagy nemzetközi csempész-szervezet tagja volt. Hogy saját bőrüket megmentésük, elárulták valamilyen ügynök nevét Európában, a közel és távol keleten. Százitiz férfit és nőt tartóztatunk le akkor egy hét alatt!

Postaszekrény a kutyaólbán

— A legnagyobb görög kábítószergyárosokat, a Vutsinas testvéreket szintén az én adataim alapján leplezték le — mondja Russell pasa. — Megtudtam, hogy négy emeletes saját palotában rendezkedtek be. A rendőrség kénytelen volt kibérelni a szemben levő házat, ott helyezte el embereit, akik éjjel-nappal szakadatlanul távosóval figyelték a csempészbizda házának kapuját és ablakait. Végül észrevették egyszer, hogy az udvari kapu mellett álló kutyaólból gyakran odamennek és feltűnően sokat játszadoznak el a kutyaóllal. Egy éjszaka a detektívek ellopták a kutyaóllat. Szétfeszítették és ekkor kiderült, hogy a csempészek — postaszekrénynek használták. Az ügynökök az érkező árut elrejtették a tető egy kis nyílásában, a házbeliek azután lementek és felvitték. Hajnalra az egész házat elfoglalták és rövid tűzharc után a bandát bevitték a rendőrségre.

Egy órást heroin-csempésztársaságot a véletlen játszott a rendőrség kezére. A postáról jelentették, hogy egy ártatlannak látszó vegyszeti csomagon a Diacetil szó helyett „Diacetyl”-t írtak. A rendőrségen azonnal sejtették, hogy hivatásos vegyész ilyen hibát nem követ el. Felbontották a csomagot és két kiló heroint találtak benne.

Repülő-ellenőrzés

— Tudja, mi a legérdekesebb: még a repülőgép is szolgálatunkban áll, — mondja a pasa. — Egyiptomban a mák és a heroin-termesztés csak hatósági engedéllyel szabad. Ezt a csempészek által pénzelt föld-birtokosok úgy játsszák ki, hogy óriási táblákat magasra növe kukoricával vetnek be és a közepén mákot termelnek. Nincs ember, aki kívülről megállapítsa, hogy a kukoricatábla közepén mák van. Ezért állandó repülőgép vizsgálatot tartunk: a fehér és illa mák-táblácskák könnyen láthatók a nagy zöld kukoricatáblák között.

Elbucuszam Russell pasától és gondolatokba mélyedve ballagtam a genfi útcán. Ekkor különös dolog történt: mellém surrant egy elegánsan öltözött ur és mintha régi ismerősöm lenne, a fülembe susogta:

— Koko monsieur, koko!... Kokainárus volt...
L. I.

— Diszkozyűléssel ünnepli fennállásának négyszázadik évfordulóját a tg.-muresi Mészáros Társulat. Tudósítónk jelenti: A targu-muresi Mészáros Társulat, amely ezelőtt négyszáz évvel alakult, a nevezetes évforduló alkalmából március 8-án, kedden délután öt órakor diszkozyűlést tart a Tag-vendéglőben. A diszkozyűlésen előadások fogják ismertetni a mészáros cég megalakulásának és működésének történetét.

Vizumnélküli

magyarországi beutazásra,

50%-os vasúti kedvezményre Romániában és Magyarországon, féláru dunai hajóutakra, kedvezményes magyarországi vidéki utakra, olcsó színházi jegyekre

a kiállítás díjtalan látogatására jogosít és számtalan más előnyt biztosít a

budapesti

MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁS

igazolványa.

KAPHATÓ A

KELETI ÚJSÁG

kiadóhivatalában.

Ára 180.- lej

Vidékiek bizományosainknál is megrendelhetik, amely esetben minden igazolványt csak 5 lej portókötség terhel. A vidékiek részéről egyenesen központi kiadóhivatalunkhoz küldött megrendelésekre az igazolványt ajánlva küldjük meg 197.- le előzetes beküldése ellenében.

Északi nyelvrokonaink seregszemléje

HALDOKLÓ ÉS KIHALT FINN-UGOR NÉPEK

Harmincezer vepsze maradt meg őseredeti egyszerűségében, földjük eleven néprajzi muzeum — Másfélezer liv földmives őrizte meg nevében az egykori Livlandot

Zsirai Miklós drámai megállapítása arról: hogyan hal meg egy nép

Eddigi cikkeinkben pontosan nyomon követtük Zsirai Miklós nagyszerű könyvének beosztási rendjét és eszerint most Finnország és a finn nép volna soron. Előbb azonban, — mielőtt az északi finn-ugorság két független államot alkotó vezető népére, a finnre és az észtre reáértünk — végighaladunk néhány töredék népesoronton; hiszen kétszeresen is rokonaink, nyelvük révén és mert egyik velünk, a kisebbségi sorsközösségben is. *Haldokló, kiveszőfélben levő apró-cseprő finn-ugor nyelvcsigetek sorozunk be ide a finn-ugor népek névsorába. Akad közöttük olyan nép, amely valamikor hatalmas ország fenntartója volt, de országának neve ma már csak földrajzi fogalom, a sokezeréves küzdelem pedig néhány százra olvasztotta le az egykor hatalmas nemzetet. Van nekik finn-ugor népek, amelyek már teljesen kipusztultak és csak a tudomány beszél róluk. De van olyan feltörekvő nyelvrokonunk is, mely csak most nyitotta meg történelmének lapjait, most jutott el az önállóság valamelyes fázisához.*

Saját területén is kisebbség

Ez a nép a finnek legerősebben vett testvérnépe a *karjalai*. Csak mostanában szerzett tudomást róla a szélesebb köztudat, mert hosszú évszázadokig a karjalaiak is besorozódtak a népek nagy temetőjébe, a cári Oroszország névtelenjé közé. Amikor Oroszország összeomlásánál a finnek megvívták szabadságukat, a karjalaiakról sem feledkeztek meg s együttesen igyekeztek lerázni a cári elnyomást felváltó kommunista uralmat. A finn önkéntesekkel megerősödött karjalai felkelők több helyi sikereket értek el, végül azonban felülkerekedett az orosz túlerő. Finnország a karjalai menekült tömegek befogadásán kívül csak annyit tudott elérni, hogy a szovjeturalom 1920-ban önkormányzati köztársasággá nyilvánította *Karjalát*. Karjala azonban nem igen látja hasznát ennek az önállóságnak, mert új uraik akkora orosz területet csatoltak hozzá, hogy a *karjalai lakosság saját önkormányzati területén kisebbségben maradt*.

A kettészakadt finnság Oroszországban rekedt ága

A karjalai finnek a Finnország keleti határa mentén végignyúló földön, az ugynevezett Orosz-Karjalában élnek. A finnséggel eredetileg egy nemzettestet alkottak, de 1227-ben Jaroszláv fejedelem a görögkeleti vallásra térítette át őket s a *finnség ekkor kettészakadt*. Két ellentétes műveltségű és hatalmi kör kiszolgálójává kényszerültek a finnek és karjalaiak. Finnországban ugyanakkor a hatszázéves svéd uralom egészen más irányba terelte a finnséget. Amikor 1809-ben Finnország szintén orosz uralom alá jut, a közös sors eltűntette a két testvérnép között mesterségesen szított ellentéteket, sőt a kettészakadás tragédiája a finneket felbecsülhetetlen értékhez juttatta. Az elmaradt Karjalában bukkantak ugyanis rá az ősi finn népköltészet megbecsülhetetlen értékeire, a karjalaiak pedig a műveltebb és öntudatosabb finnektől kaptak ösztönzést és irányítást műveltségük hiányainak pótlására.

Orosz-Karjala talaj és éghajlati viszonyai

általában kedvezőtlenek. Földművelésük a legnehezebb munka mellett is csak kevés haszonnal kecsegtet és mostoha sorban van az állattenyésztés is. Szerencsésük volt azonban annyiban, hogy Karjala végeláthatatlan erdősegein megakadt az orosz gazdasági élet irányítóinak a szeme. Szézületes iramban indult meg a fakitermelés és feldolgozás és hogyha a jövedelem tetemes része az államkincstárba is vándorolt, Karjalában is fellendült valamennyire a gazdasági élet, fűrésztelepeket, papíri-, bútori- és hajógyárat építettek. Ugyancsak fellendült a vas- és acélipar is.

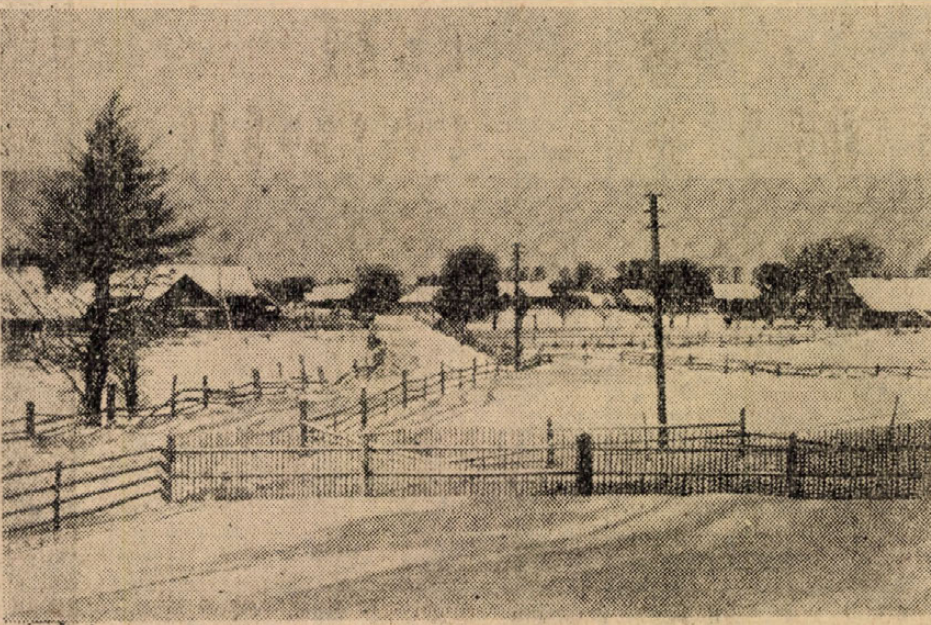
A karjalaiaknak közmondásos a becsületességük és mély vallásosságuk. Önféjük, zárkózotak, de talán az ösztönös önvédelemnek köszönhetik, hogy a félelmedes idegen uralom ellenére is épen meg tudták őrizni nyelvüket és népi káráterületet.

ÉSZAK-KARJALAI ABLAK

Eleven néprajzi muzeum a vepszék földje

A finnság északi ágának utolsó hajtása a *vepsze-nép*. Ez a kis néptöredék a Ladoga-tótól keletre és az Onyega-tótól délre levő vidéken él. Harmincezer lehetnek és három különböző csoportjukat különböztetik meg. Halászok, földmű-

Ire (Mazirhe), a livek legnagyobb telepe télen. Háttérben a tenger

velők, de bizony nyomorúságosan tengődnek, ősrégi eszközökkel kezdetleges módon dolgoznak s ezért — írja Zsirai Miklós — a néprajzilag valamelyes iskolázott utazó úgy érzi magát körükben,

VEPSZE VADÁSZ

mint egy eleven néprajzi muzeumban. Földjük kevés és gyenge minőségű lévén, a férfiakosság a mezőgazdasági munkát rendszeren az asszonyokra, öregekre bizza, maga pedig messze vidékekre eljár különböző alkalmi munkákra. Mint kőfaragók, az egész orosz birodalomban híresek. A környező népek „csudj”, vagy még általánosabban „csuhardj” névvel szokta a vepszékét illetni. Kevés nép van, amely annyira elválaszthatatlanul össze van forrva a finnség ősi történeteinek rejtélyeivel, mint a csudj. Régióta gazdag irodalom boncolja, fejtegeti még sem sikerült máig sem kielégítően tisztázni. A IX. századig döntő szavuk volt a Ladoga és az Onyega-tó vidékén, lassanként azonban elvesztették számbeli, hatalmi súlyukat és szövetségesekből (mert a novgorodi orosz nagyhatalom sokáig együttműködött velük) kisebbség lettek. A legújabb leírások szerint a férfiak ma már általában kétnyelvűek, fiatalságuk orosz dalokat énekel s jóformán csak nők tartanak ki veszendő anyanyelvük mellett.

Ötszáz lélek, két nyelvjárás

A haldokló népek jellegzetes életét élük a vótok. Ingermanland északnyugati részén huszonkét faiban húzódnak meg. 1834-ben még 5148 vótról tudtak, az 1926-iki népszámlálás már csak 705 vótót tartott nyilván, 1928-ban azonban összevissza 500-ra rugott a számuk. *Még ez az ötszáz ember is kétféle nyelvjárást beszél*. Néhány év és egy nemzetet a szemünk láttára nyel el a könyörtelen elmúlás.

Másfélezer livben is él a nemzeti önérték

Ugyanez a sors vár a finnság legdélibbre szakadt tagjára a maroknyi *liv* népre. A Lettországhoz tartozó Kurland északi csücskén tizenkét tengerparti falucska-ban élnek. A Dűna folyótól északra elterülő Livlandból, amely a XII. században még a liveké volt, teljesen kiszorultak. 1835-ben 2074 livet számláltak meg, 1888-ban egy finn tudós 2939-ben tünteti fel a számukat, az 1905 évi lett statisztika pedig mindössze 1238-at mutat. A létszám hirtelen megesappanása egyébként a világháború eseményeivel függ össze. Az orosz hadvezetőség 1915 őszén Kurlandot kiűrtette s a lakóhelyéről kitelepített liv lakosság közül sokan szétszóródtak, vagy elkallódtak a majdnem három évig tartó szám

elkallódtak a majdnem három évig tartó számkivettség nyomorúságában. A kis Lettország, amely csak alig két évtizede nyerte vissza önállóságát, nemhogy fellartóztatná, hanem siettetni a livek beolvadását, ami különben meg nem állítható folyamat. A livek tragédiája akkor kezdődött, amikor a brémai német kereskedők megvetették lábukat a Duna torkolatánál és a hittérítőkkel karöltve hozzáálltak a liv föld „gyarmatosításához.” A livek déli része hamarosan megkeresztelkedett és kénytelen volt résztvenni az északi vidékek leigázására indított véres keresztes hadjáratokban. Hosszu időbe telt, míg a nép beletörődött szomorú sorsába, hol itt, hol ott harapódzott el a lázadás, de a keresztény egyház, meg a német érdekek védelmére letelepített lovagok embertelenül elfojtottak minden megmozdulást. Megható, hogy az alig másfélezer nyi liv lakosság ma is göresösen ragaszkodik anyanyelvéhez, amelyet a lettek „lónyelv”-nek eszfoltnak. Ez a parányi nép-csemely azonban önértékes hittel hirdeti: „liv vagyok, liv maradtok.”

Hogyan hal meg egy nép?

Es amikor a történelem és a nyelvészet méltán kongatja a halálharangot ezek fölött a népmaradványok fölött, mementóként kell megemlékeznünk, hogy a finn-ugorság néhány tagjának már csak a neve, a sírfelirata maradt meg. Ilyenek a volgai finn-ugorság két kihalt népe, a muroma és a meri. A legrégebb orosz kútfőkben mindkettőről többször esik szó.

Hogyan hal meg egy nép? Erre a kérdésre adja meg a választ Zsirai Miklós. „Az orosz irodalomban általában idillikus népkéveredéssel szokták az őslakók lassu eltiünését megmagyarázni. Ugy képzelik, hogy a halban, vadban bővelkedő és rendkívül gyéren lakott finn-ugor földre eleinte csak egyes vadászó, halászó oroszok vándoroltak be, a békészerető őslakók nem törődtek velük, összeházasodtak s a műveltebb jövevények hovatovább elszaporodtak és felülkerekedtek. Lehet, hogy a Volga-vidék s egyuttal a muroma és meri föld elfoglalása csakugyan ilyenformán kezdődött. A folytatást azonban másképp kell látnunk. Volgai nyelvokonainkat semmi esetre sem tarthatják az orosz telepesekhez viszonyítva gyámoltalan félvadnak, hanem éppen az orosz források szerint vadászó, halászó, de egészséges, sőt valamilyen saját szervezetben élő népnek kell tekintenünk, mely egyideig szövetséges társa volt a közelébe felnyomult északi szláv-törzseknek, mikor azután az oroszok eléggé megerősödtek, amikor kellően megszilárdult köztük a kívülről kapott társadalmi, katonai és keresztény-rend, azonnal céltudatos, kiméletlen hódítás indult meg a telepesekkel megszállt határterületeken.” A többi aztán már elképzelhető...

Es ezzel már végeztünk is a mai orosz birodalom területén élő finnugorság számbavételével. Következő cikkünkben, amely be is zárja a sort, a műveltség ideálisan magas fokára emelkedett finnek és ezek történetére, mai életére térünk rá.

Szász Endre.

MAGYAR MOZI AMERIKÁBAN

A film visszahódítja a félig már amerikaivá lett magyarokat
Mit kifogásol az amerikai cenzurabizottság és mit szeret a közönség? — Könnyező magyarok a newyorki moziban

(Newyork, március hó.) Tudja a jó Mindenható, Mi is azon sirni való, hogy a ménes ott deleget, Valahol egy csárda mellett, Csárda mellett...

Miért könnyes ezeknek a newyorki magyaroknak a szeme? ... Sokan közülük husz éve, vagy még több, hogy nem látták Magyarországot, olyan is akad, aki sohasem látta s nem ismeri Gyulai Pál nevét, de még Ady Endrét sem s Jókait is csak alig-alig.

Betyárok ülnek a csárdában. Hunyady Sándor alakjai, színészek. A vászon előtt meg emberek ülnek a széksorokban, férfiak, asszonyok, gyermekek. Szombat van ma, szabad nap a dolgozók számára.

— Tizenkét éve szeretnék hazamenni! — mondja egy asszonyhang két szókkal mellettem, — néhányszor már meg is volt rá a pénzem, de aztán mindig közbejött valami, ami elvitte. Betegség, vagy az uram nem dolgozott.

— Mother, everybody has a horse in Hungary? — kérdi egy cérna gyerekhang, akit a ló fogott meg Newyorkban éppen úgy, mint Budapesten.

Az anya magyarul válaszol.

Közben pereg a film, elfogják a betyárokat. Romantika — mondja valaki s elfelejti, hogy az emberek itt nem egészen a romantikát siratják. Newyork lekoptatja az érzélgősséget, ha volt is, de az ittülők legnagyobb részében már elkoptatta az otthoni szegénység, amely elkergette őket. S most ülnek a newyorki moziban, Magyarországot nézik a vászon és sirnak utána. Nem fontos az sem, hogy a jelenet szomorú legyen, fontos az, hogy sirnak, mikor nevetni kellene, férfiak lopva letörlik könnyeiket. Egyik ezt mondja nekem:

— Eljövök minden filmhez ebbe a moziba. Keresem az otthoni ismerős helyeket, keresem a fiataiságonat.

Aki ezt mondta, ötvenéves és ebből csak huszat töltött Magyarországon.

Egy másik azt mondja:

— Kár, hogy nem énekelnek ebben a filmben, a nótá az egyetlen, ami megmaradt nekünk, azt sohasem felejtjük el senki sem.

— A fiam nem akart magyarul beszélni, — mondja Török Gábor, somogyi születésű magyar. — Attól az időtől, hogy bekerült az iskolába, a szentnek sem lehetett rávenni a magyar szóra. Persze megértett mindent, amit a feleségemmel beszélünk, mert én még máig sem tudok magyarul beszélni.

dok beszéletesen angolul, de a fiam az már szegyezte, hogy az apja nem született Amerikában. Egyszer aztán a feleségemmel eljött a moziba, ide a magyar moziba, aztán elkezdett magyarul tanulni. Azt kérdezte tőlem, hogy hát ilyen is van Magyarországon? Azóta nem szegyelem, hogy magyar és eljön ide a moziba minden filmhez.

Láng Jenő, a Danubia filmvállalkozás egyik tagja mondja:

— Legtöbben, akik eljönnek a magyar moziba, emlékeket keresnek. Azok a filmek mennek legjobban, melyekben az érdekes történetek mellett kidomborodik a helyi jellegzetesség. Legnagyobb sikere a Rákóczi-induló mellett a Hungária című filmnek volt. Mi itt megváltoztattuk a címet s Űzen az Ohaza felirással adtuk elő.

A magyar film Amerikában visszahódította a már már elvesző második generációt s hasznosabb volt ebből a szempontból minden más propagandánál. Az öregekben az emlékezés felébreszti a régi haza képét, a fiatalok csak a filmből ismerik meg. A földrajzban vajmi keveset tanítanak az amerikai iskolák Magyarországról. De az utolsó években az amerikai kritika is erősen számontartja a magyar filmeket. Legutóbb a „Pusztai szél” három csillagot kapott. Newyork kétféleképpen naplójába, a Daily News ugyanis csillaggal osztályozza az előadásra kerülő filmeket. Három csillag már igen jó kritikát jelent, négy a legjobbat, de a négy csillagos film igen ritka. Ebben az esztendőben csupán egyetlen darab: a Nagy Péter, orosz film nyerte el ezt az osztályozatot, de a múlt évben három és fél csillagot kapott az Aranyember.

A magyar film nagy amerikai tömegsikere elé a legnagyobb nehézséget az gördit, hogy a nyelvi finomságokat igen nehéz, sok esetben pedig teljesen lehetetlen angolra átültetni. A szelletes szójátékok elveszítik hatásukat s alig érvenyesülnek. A magyar filmek elé rövid angol nyelvű szinopszist ragasztanak, de a párbeszédet le sem fordítják.

Beszélggettünk a magyar mozi közönségéről. Ezeket hallom:

— Az első évben jobbra öregek töltötték meg a mozi, de ma már többségben vannak a fiatalok és egyre több az amerikai. New Brunswickban megtörtént, hogy az ottani egyetem: a Ragers Colledge diákjai töltötték meg az egész mozi, pedig kezdetben igen nehéz volt itt eredményt elérni a magyar filmmel. Olyanféle vállalkozás volt ez, mintha valaki a Sarkvidékre utazna, hogy

az eszkimóknak jeget áruljon. Az USA-ban évente körülbelül 300 film készül s ezek között sok jó s néhány nagyon jó is akad. A közönség megszokta őket, eltekintve attól, hogy a saját nyelvét hallja. A magyar filmtől exotikumot akartak, egy kicsit még ma is keresik benne ezt is. De most már pozíciót vívott ki a magyar film. Tavaly huszonnégy filmet mutattunk be Newyorkban s a newyorki Modern Playhouse az egyetlen színház Amerikában, amelyben az év mind a háromszáthatvanöt napján magyarul beszélnek.

Mit kifogásol az amerikai cenzura?

Ezután az amerikai cenzurára kerül a szó. Az USA legtöbb államában mások a cenzuratörvények. Két szót azonban minden államban kivételt a cenzura a filmekből. Ez a két szó: Isten és Jézus neve. Előfordult már, hogy a cenzor megállította a film előadását, nem bízott meg a fordításban, mert valami olyan szót hallott, ami fonetikailag Jézus nevére emlékeztette. Persze valami egészen egyszerű szó volt az. A film aztán futott is tovább. A „Feleségem a kisasszony” című filmből kihagyatták az utolsó jelenetet, melyben a fiatalok kibékülését azzal a rendezői ötlettel jelzik, hogy két párnát összetolnak. A Danubia másik tagja, aki szerte az országba viszi a magyar filmeket, kedves dolgokat beszél öreg, irni-olvasni alig tudó magyarokról, akik Pitsburg környékén s Pennsylvánia bányatelepein élnek le életüket. Egyik öreg bányász mikor „Az új földesurt” adták, megkérdezte, hogy vajjon Jókai orvos volt-e?

— Jókai író volt, — válaszolta rá a másik bányász. — Honnan veszed, hogy orvos volt?

— Hát akkor miért van nálunk Jókai Betegsegélyező Egylet? — kérdezi a másik bányász.

A Torockói menyasszonyból, melyet odahaza filozofitának találtak, Ohio állam cenzora részleteket hagyatott ki, mert antiszemitának találta azokat. Lám, így változik a felfogás, mire 5000 mérföldes utat tesz meg.

Közben a vászonon pereg a Pusztai szél, férfiak, asszonyok könnyeznek a széksorokban, megtelnek vágygal, de az Oceánt nem lehet átrepülni, a pénzürt pedig Amerikában is igen nehezen kell dolgozni s az utolsó hónapok dekonjunktúrája a magyarokat sem kíméli. Ebben az évben kevesebben utaznak majd haza Magyarországra, pedig minden esztendőben többen készülnek, a film s a mozi nem engedi kialudni az emlékeztést.

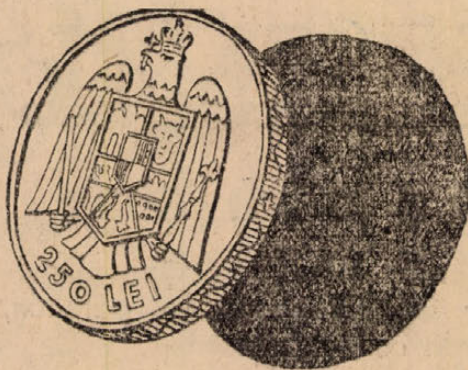
Anyá és leánya jönnek ki a moziból. Elsietne mellettünk. Szegyelem kisért szemüket s gyorsan beszállnak az első autobuszba, mindenféle nyelveket beszélő emberek közé, akiknek fogalma sem lehet róla, hogy miért sir az a kétő s talán még sem értenék, hogy miért sirnak newyorki magyarok a moziban, amelyben hatszáz ember most Magyarországon, otthon jár.

A francia képviselőház megszavazta a munkaviszonyokat szabályozó törvényt

(Páris, március 3.) A francia képviselőház csütörtökre virradó éjjel 408 szavazattal 190 ellenében általánosságban megszavazta a munkaviszonyokat szabályozó törvényjavaslatot és elfogadta a munkügyi bizottság által javasolt változtatásokat.

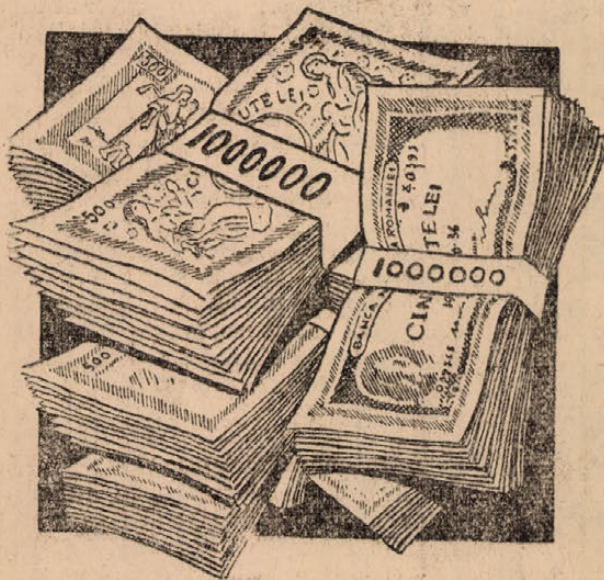
Delbos külügyminiszter a francia szenátus külügyi bizottságában beszámolt a nemzetközi helyzetéről és újból hangoztatta, hogy a francia kormány kitart vállalt nemzetközi kötelezettségei mellett.

**250 lei-ből
visszajár esetleg
50 lei és még**

EGY MILLIÓ,

**amelyet már-
cius 15.-én nyer**

Ha egy negyed sorsjegyet vásárol az Állami Sorsjátéka, úgy megvan a lehetősége, hogy milliomos lehessen.

Alapítása óta az Állami Sorsjáték a játékosok százaitette gazdaggá.

A sorsjátékban való részvételnek semmi köze a többi szerencsejátékhoz, mert az Állami Sorsjáték senkit sem kötelez arra, hogy mint az üzletnél mindig nagyobb és nagyobb tőkét fektessen be.

A JÁTÉK TITKOSSÁGA BIZTOSITVA VAN.

ÁLLAMI SORSJÁTEK

A XVI. SORSJÁTÉK 1. OSZTÁLYÁNAK A HUZÁSA

MÁRCIUS 15-ÉN

A világ baloldali közvéleménye is felháborodással tör pálcát a moszkvai pör fölött

Husz volt népbiztos és szovjeldiplomata vallja magát árulónak és kémnek, csak Kresztinszki tagad kétségbeesetten — Angliát is felbujtónak mondja Vizsinszki ügyész vádirata

(Moszkva, március 3.) A jobboldali és trockijista szervezkedéssel vádolt huszonegy bolsevik-vezér hazaárulási bűnperének vádlottjai közül huszan a szokott letargikus állapotban tették meg beismerő vallomásukat, Kresztinszki volt külügyi népbiztos és berlini nagykövet kivételével, aki — mint jelentettük — kétségbeesetten tiltakozott a hajmeresztő vádak ellen.

Ulrich elnök és Vizsinszki főügyész erre a keresztkérdések pergőtüzét zúdították a vádlottra s mintegy két óra hosszat faggatták. Kresztinszki végül beismerő annyit, hogy régebben valóban rokonszenvezett Trockij mozgalmával. A vádlott a továbbiakban egyre izgatottabban védekezett. Erre szembesítették Besanovval, a volt berlini orosz kereskedelmi képviselő vezetőjével. Besanov Kresztinszkinnek szemébe vágta, hogy a német fővárosban összeköttetést tartott fenn több trockijistával.

— Hazudik! — kiáltotta erre magából kilelve Kresztinszki.

— Miért tett a vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást? — kérdezte Ulrich elnök.

— Olyan szörnyű terrort alkalmaztak — felelte Kresztinszki, — hogyha ártatlanságomat hangoztattam volna is, mitsem értem volna el vele.

Gorkij meggyilkolásának képtelen vádja

Besanov ezután kijelentette, hogy Trockij volt értelem szerzője Gorkij meggyilkolásának s a nagy orosz író a vádlottak padján ülő három orvos tette el láb alól, Trockij parancsára. Trockij azzal indokolta utasítását, hogy Gorkij túlságosan népszerű nemcsak hazájában, hanem külföldön is.

Rakovszky is mindent beismer

A bíróság ezután Rakovszky volt párisi, majd londoni nagykövetet és Rosengold volt külkereskedelmi népbiztost hallgatta ki. Mindkét vádlott kijelentette, hogy egy ideig az angol kém-szervezet pénzelte őket.

Csernov és Rikov azt állítják, hogy kémkedtek, gyilkossági terveket szőttek

A csütörtöki tárgyaláson az egyik vádlott, Csernov volt földművelésügyi népbiztos beismerte, hogy önállósági mozgalmat szervezett Ukrajnában. 1928-ban belépett egy jobboldali szervezetbe s később a német kémiszolgálatnak adott kémjelentéseket. Kémkedését folytatta népbiztossági ideje alatt is. A német kémiszervezet utasítására arra törekedett, hogy rendszeresen pusztítsák a kenyésszállatokat és ollásokkal fertőzzék meg a háziállatokat. Ezért Németországból harmincezer márkát

és százötvenezer rubelt kapott. Rikoval többször tárgyalt arról, hogy le kell tartóztatni és meg kell gyilkolni a szovjetvezetőket és magukhoz kell ragadni a hatalmat. Rikov megerősítette Csernov vallomását.

Trockij: „A vádiratot az idiótizmus szelleme hatja át!”

A Mexikóban élő Trockij a moszkvai perről nyilatkozatot küldött az amerikai lapoknak. A moszkvai pert örültségnek nevezi, egy örült ember rémtettének, aki felmérhetetlen hatalmával visszaélve, időnként dühöngési rohamokba esik. Az egész vádiratot a teljes idiótizmus szelleme hatja át.

Páris izgalomban

(Páris, március 3.) A francia közvéleményt nagy izgalomban tartja a moszkvai per és azt még a szocialista lapok is felháborodással fogadják. A szocialista „Populaire” heves hangon tiltakozik a szovjetigazságszolgáltatás módszerei ellen.

Az Emberi Jogok Ligája, amely eddig teljes semlegességet tanusított a halálos ítéletekkel végződő oroszországi politikai perekkel szemben, levelet intézett a párisi szovjetkövethez s felkérte, lépjen közbe, hogy a most folyó perben tekintsenek el a halálos ítéletektől. A liga fellépése azokra a támadásokra vezethető vissza, amelyekkel egyes tagok az egyesület óvatos magatartását bíralták.

Angliát is belekeverik a szovjetbírók a pörbe

A francia sajtó figyelemreméltónak tartja, hogy a szovjetbírók Angliát is azzal vádolja, hogy összeköttetésben állott a vádlottakkal. A „Matin” szerint valószínűleg Chamberlain új külpolitikája befolyásolta ilyen irányban a szovjet-hatóságok magatartását. Az „Epoque” azt írja, hogy Sztalin elméjét szadista örület homályosítja el. Sztalin maga sem tudja, hogy ezekkel a pörökkel tulajdonképpen ő maga is a vádlottak mellé ül és a lehető legjobb szolgálatot teszi Hitlernek és Németországnak. Az „Echo de Paris” szerint, az egész művelt világ undorral fordul a véres szovjet téboly felé. A „Figaro” az egymást követő hazaárulási perekben a szovjet teljes felbomlásának előhírnökét látja és hangoztatja, hogy Franciaországnak figyelembe kell vennie ezt a körülményt és a szovjet irányában tartózkodó álláspontra kell helyezkednie.

Megszólal egy menseviki-vezér is

A moszkvai per vádirata azzal vádolja meg az orosz menseviki-párt egyik vezetőjét, a Párisban élő Teodor Dan-t, hogy a német kémiszolgálat érdekében dolgozott. A „Le Populaire” című párisi lap közli Dan nyilatkozatát. Az a gyűlöletes okirat, amelyet a Sztalin-terror új áldozatai pörében vádiratnak neveznek, nem érdemli meg a cífsínt, — mondja a nyilatkozat, — de kénytelen vagyok megszólalni, mert ebben az okmányban rólam is szó van. Azt állítják, hogy közvetítemmel léptem kapcsolatba Csernov szovjetnépbiztos a német kémiszolgálattal. A leghatározottabban kijelentem, hogy Csernovval semmiféle kapcsolatban sem állottam, sem 1928 előtt, sem azután. Csernovot nem ismerem és közvetítők révén sem érintkeztem.

**Bemutatózó látogatáson volt Hitlerrel
Hugh Wilson amerikai követ**

(Berlin, március 3.) Hitler kancellár csütörtökön fogadta bemutatózó kihallgatáson az amerikai Egyesült Államok új követét Hugh Wilson-t. A megbízólevél átadásánál Ribbentrop külügyminiszter is jelen volt. A követ örömet fejezte ki afölött, hogy harmadszor kerül vissza Németországba hivatalos megbízatással. Szilárd meggyőződése, hogy a két ország közötti baráti kapcsolatok fennmaradnak és még jobban megerősödnek. Hitler kancellár így válaszolt:

— Megelégedéssel fogadom az őszinte óhaj-tásnak kifejezését, mert az országaink között fennálló baráti kapcsolatok elmélyítéséről szól. Az a tény, hogy ön ismeri a német nép tevékenységét már régebbi időkben, meg fogja könnyíteni a kölcsönös megértés irányában teendő erőfeszítéseinket. Meg lehet győződve arról, hogy úgy engem, mint a birodalmi kormányt ugyanezek a gondolatok hatnak át s minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy önt küldetésében segítsük.

SZÍNHÁZ

Kisfaludy Károly emlékest a színházban

"A magyar vigjáték atyja" születésének százötvenedik évfordulóját ünnepi előadással ülte meg a magyar színtársulat — Egy örökifju darab: A pártütők, amely kirobbanó sikert aratott a szerda esti előadáson

Kisfaludy Károly, a „magyar vigjáték atyja” születésének százötvenedik évfordulója alkalmával a magyar színtársulat is ünnepi estét rendezett s bemutatta a „Pártütők”-et. Az igazán nagy szellemeknek kijáró hódolattal állította össze a színház az ünnepi díszelőadás műsorát s azt maradéktalanul arra használta fel, hogy Kisfaludy alkotásait, írói egyéniségét és súlyát bemutassa a közönségnek.

Az ünnepi előadás előtt Kéler Béla „Magyar vigjáték nyitány” című zeneművét adta elő a színház zenekara, Stefanidesz József karnagy vezényletével. A gondosan betanult, magyaros motívumokban bővelkedő darabot színesen, hangulatkelően játszta a zenekar. Ezután Kemény János báró rajzolta meg tálaló színekkel Kisfaludy Károly írói, főleg színműírói arcképét. Egy színpadi mű sikerét — mondotta, — három tényező keretezi be, az író, a színész és a közönség. Ha őszintén és a művészet tiszteletétől áthelyült lélekkel végzi feladatát a színész és az író, a közönség pedig megbecsüli az alkotást, a darab hatása messze túlszárnyalja a mai, szinte gyárszerűen előállított siker-darabok népszerűségét és klasszikussá válik. Shaw szerint a színdarabról csak megszületése után negyven évvel lehet megállapítani, hogy jó-e, vagy rossz. Ez a tétel igazolja a „Pártütők” értékét. Ez a nagyszerű vigjáték több, mint száz évvel ezelőtt pattant ki az író tollából s ma is olyan üdén hat, a belső tartalmat olyan tökéletességgel mutatja meg a közönségnek a külső komikum s a szöveg általa mögött, hogy a hatás el nem maradhat. Az előadást nagy figyelemmel hallgatta a közönség.

Majd korliú jelmezekben Kovács György és Nagy István adták elő Kisfaludy néhány versét igen nagy sikerrel.

Száz év előtti bírálat

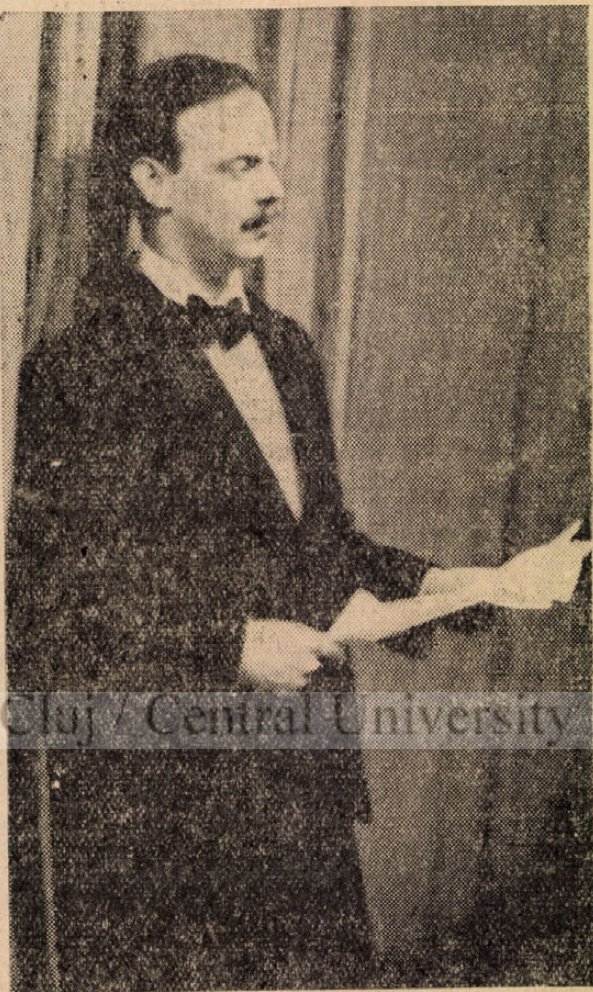
A „Pártütők”-et 1837-ben, százegy évvel ezelőtt játszták először a pesti Nemzeti Színházban. Vörösmarty Mihály már akkor klasszikus értékűnek mondja s dramaturgiai jegyzeteinek a „Dráma belsejéről” című fejezetében ezt írja a „Pártütők”-ről:

„... a vig mű individuumok helyett inkább a fajt, vagy nemet hozza színre; mert mindazon fősenyt, kajánt, régalmazót, pimaszt, szelest, pazart, stb., kiket vigjátékban látunk, úgy lehet tekinteni, mint egy egész osztály képviselőjét. Ilyenek vannak hazai vig darabjainkban is, a darabokhoz képest nem csekély számmal. Ilyen a Pártütők-ben a bírák és assessor, a Kérők-ben az ügyvéd...”

Az első előadásról a játékszini krónikában a következőket írja Vörösmarty:

„Oct. 24. Pártütők. Eredeti vigjáték 3 felv. Kisfaludy Károly munkája. Eredeti vigjátéka, melyet a boldogult kevéssel halála előtt újra dolgozott (sajnálunk kell, hogy ezen új kidolgozás elvészett), némileg a bohózatba csap át; de emellett igen hiv képmása azon körnek, melyben forog és

sok ép, elmés ötletei vannak. Kár, hogy színészeink Kisfaludy színműveit oly kevés szorgalommal adják. Meglátszik ugyan rajtok, hogy az ily darabokban igen honn érzik magokat s örömet jól játszanak; de a jóakarathoz szorgalom is kívántatik, mely a mai előadásban, valamint a Kérők-ben is teljességgel hibázott. Gyakori akadozás, egymás szerepének elmondása, vagy ami szinte igen gonosz, hogy ugyanazon szavakat ketten is elmondják, bélyegzik az efféle előadásokat. S így igen természetes, ha a közönség lassankint elhízi, hogy a színdarab rossz, éldelhetlen. S ebből ismét mi a

KEMÉNY JÁNOS báró emlékeztetést mond az ünnepi előadás előtt (Sárdi Elemér felv.)

szanának; de a jóakarathoz szorgalom is kívántatik, mely a mai előadásban, valamint a Kérők-ben is teljességgel hibázott. Gyakori akadozás, egymás szerepének elmondása, vagy ami szinte igen gonosz, hogy ugyanazon szavakat ketten is elmondják, bélyegzik az efféle előadásokat. S így igen természetes, ha a közönség lassankint elhízi, hogy a színdarab rossz, éldelhetlen. S ebből ismét mi a

haszon? Az, hogy a színműlajstrom — oly kevés közül, — egy jó eredeti darabbal kevesebbet bírand.”

A kritika további részében Szentpéteriről, Telepíróról, Miskolczi Juliáról és a többi szereplőkről mond kerülhetetlenül szigorú bírálatot az egykori kritikus.

Az örökifju darab

A tegnapi felújításnak sajnos csak félig telt ház tapsolt. Pedig az ünnepi aktustól függetlenül az előadás is nagyobb érdeklődést érdemelt volna.

A falusi vezetők tévedésén alapuló mulatságos mese olyan frissen, eleven erővel hat a színpadon, mint akármelyik modern, a szó igaz értelmében jó darab. Kisfaludy Károly vigjátéka jó alakításokra s a humor bőséges kiaknázására nyújt kitűnő alkalmat. A száz-nál több éves darab, a jelenetekben elrejtett gondolatok s a kitűnő meseszöveg révén ma is közel férközik a közönséghez s a legőszintébb, viharos tetszésnyilvánításra ragadja a nézőket. A színházi irodalomhoz szokott közönségnek talán kissé szokatlan volt, hogy az utolsó jelenetnél, a múlt század követelményeinek megfelelően kerek, megnyugtatóra szánt mondatok következnek s a darabban végig szípor-kázó, ragyogó ötletek, csattanók helyett a ki-egyenlítődes szelid akkordjai foglalják el. Ez az egyetlen, a feszültségek végső feloldása az, ami az évszázados darabot mint a múlt század színpadi termékét fémjelzi. Ennek ellenére a szöveg, a humor, a jellemrajzok s az ötletek, gondolatok sorozatos egymásutánja még ma is a vigjátékirodalom legkitűnőbb darabjai közé emelik a Pártütőket.

Az előadásról

A színház hetek óta készül a bemutatóra s legjobb erőinek osztotta ki a szerepeket. Szabados Árpád kitűnő rendezése s a külső kiállítás is méltó volt az ünnepi esthez.

A két legjobb, sok lehetőséget nyújtó szerepben Tompát és Csókát ünnepelte a közönség. Tompa Sándor az öregbíró alakításával egyik legsikerültebb színészi teljesítményét adta, Csóka József pedig a dadogó kántor hősködő alakját elevenítette meg igen jól. Körömsdy tábiabíró Tóth Elek alakította tökéletes művészettel, a hadvezérnek előléptetett falusi kovácsot pedig Réthely Ödön játszta kitűnően. Deésy Jenő nótáriusa, Solti inasa, Szabados Hajnalka kereskedője és Csengeri Aladár szerelmes sihedere, Végh József jól megjátszott részeges kisbírója, nagyban hozzájárultak a sikerhez. A darabban meglehetősen alárendelt jellegű női szerepeket Fényes Aliz és Paál Magda játszták elismerésre méltó odaadással, míg Benes Ilona a bíróné szerepében nyújtott kifogástalan. Nagy István, Kovács György, Lantos Béla és általában minden szereplő ambiciózus munkát végzett s általában az egész együttes komoly elismerést érdemel.

A közönséget állandó derűs feszültségben tartotta a jó előadás s a szereplőknek kijáró ünnepléssel, többszörös vastappsal jutalmazta a színház és a színészek munkáját.

Dávid Iván

Ma este: Az ördög cimborája bemutatója

G. B. Shaw egyik legismertebb, legtökéletesebb alkotása. Az ördög cimborája kerül pénteken este bemutatásra. Ez a briliáns szatíra, amely merész és közismert shaw-i szókimondással ostromoz és gunyol, kipróbált előadásban kerül városunk közönsége elé. Az ördög cimboráját ugyanis már bemutatta

Oradeán társulatunk, ahol a darab hatalmas sikert aratott. A Szabados Árpád rendezésében színrekerülő darab főszerepeit Erényi Böske, Fényes Alice, Benes Ilona, Kovács György, Lantos Béla, Tóth Elek, Mészáros Béla, Nagy István, Deésy Jenő, Csóka József, Szabados Árpád, stb. alakítják.

MAGYAR SZÍNTÁRSULAT MÜSORA:

Péntek este fél 9: Az ördög cimborája. (G. B. Shaw világhírű vigjátéka. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Benes Ilona, Czoppán Flóri, Miklóssy Margit, Kovács György, Mészáros Béla, Tóth Elek, Nagy István, Lantos Béla, Deésy Jenő, Csóka József, Rajnai Sándor, Szabados Árpád, Perényi János, stb. Rendező: Szabados Árpád. Premier bérlet 30. szám.)

Szombat délután 3: Gyermekszíttárok a színpadon. (Vajda Teréz növendékeinek előadása, pantomimek, klasszikus és modern táncok. Olcsó helyárakkal.)

Szombat délután 5: Marika hadnagya. (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9: Az ördög cimborája. (Rendes bérlet 30. szám. Irodalmi bérlet 16. szám.)

Vasárnap délután 3: Asszonyok. (Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap délután 6: Az ördög cimborája. (Harmad-szor.)

Vasárnap este 9: Sonja. (Tizenötöd-szor.)

A KOLOZSVÁRI ROMAN OPERA MÜSORA

Péntek, március 4: Jancsi és Juliska.
Vasárnap, március 6: (matiné) Festivalul Strajei Tárcel.

Hétfő, március 7: Manon.

Bármilyen üzleti vállalkozásnál nélkülözhetetlen a Keleti Újságban való hirdetés.

MOZI-MŰSOROK

CAPITOL

Willy Forst ezidei szezonban egyetlen világhírnéje: A második feleség. (Serenad). Főszereplő Hilde Krah.

ROYAL

Tengeri titánok. Főszerepben Freddie Bartholomew, Lionel Barrymore és Micky Roney. — Vasárnap délután 2-kor matiné: Vigözvegy.

EDISON-mozgó: I. Önagysága a II. emeletről. Főszerepben Mary Don, Mihai Popescu és Misu Fotino; II. Orlac keze. Főszerepben Péter Lorre; III. Új híradó és Mickl Maus.

SELECT

Nostalgia (Honvág). Főszereplő Harry Baur.

MUNKAS-mozgó: I. A féltékenység. Főszerepben Suzy Vernon; II. A tánc vége. Főszerepben Nancy Carrol és Georg Murphy; III. Híradó.

URANIA

Anatol, az olajváros. Főszerepben Gustav Fröhlich és Brigitte Horney.

HIREK

— Beck lengyel külügyminiszter Svédországban. Varsóból jelentik: A lengyel fővárosban elterjedt hírek szerint Beck lengyel külügyminiszter a tavaszi hónapokban egy lengyel cirkáló fedélzetén meglátogatja Stockholmot és Tallint.

— SCHRATT KATALIN HALDOKLIK. Bécsből jelentik: Schratt Katalin, a bécsiek egykori ünnepeztet színesnője, Ferencz József barátnője, influenzában súlyosan megbetegedett és a nyolcvanöt éves nő állapota aggodalomra ad okot. Schratt Katalin hitzingsi villájában fekszik. A villát Ferencz Józseftől kapta annakidején ajándékba.

— Sztrájkolnak a svéd király nizzai szállodájának alkalmazottai is. Nizzából jelentik: A nizzai szállodákban kitört sztrájk tovább tart. Négy nagy szálló zárva van. Csütörtökön reggel intézkedéseket tettek, hogy a sztrájkolók ürítsék ki azt a szállodát, amelyben a svéd király lakik.

— AZ ANGOL KÜLÜGYI HIVATAL A NEGUS ELLEN VÁLLOTT EGY MAGÁN-PÖRBEN. A volt abesszin négus pört indított egy angol társaság ellen bizonyos pénzösszegekért. Az ügyvel kapcsolatban a törvényszék kérdést intézett a külügyi hivatalhoz is és onnan azt válaszolták, hogy Anglia az olasz kormányt egész Etiópia tényleges kormányának ismeri el. A társaság erre kijelentette, hogy nem fizet, mivel az olasz kormány is követeli az összeget és azt kétszer nem fizetheti meg. Az ügyben az ítélethozatalt elhalasztották.

— NÉGY JELÖLT KÖZÜL VÁLASZT UNITÁRIUS PAPOT SFT. GHEORGHE RESZERE A PÜSPÖKI HIVATAL. Tudósítónk jelenti: A sfântugheorgheni unitárius egyházközség a néhai József Lajos th. esperes halálával megüresedett lelkész állásra most tartotta meg lelkészjelölő közgyűlését. A közgyűlés négyet választott ki a pályázók közül. A jelölteket felterjesztik a püspöki hivatalnak, amely azután megajánlja a végleges választást. A négy jelölt: Barabás Béla, sánionluncai lelkész, volt turdai unitárius főgimnáziumi tanár, Kővári Jakab szilvási (Odobcheu megye) lelkész, ifj. Kovács Lajos lelkészjelölt és Pálffy János végzett teológus.

— A női betegségek gyógykezelésében a természetes „Ferenc József” keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kérdezze meg orvosát.

— Amikor a tolvaj előzékeny... Timisoarai tudósítónk jelenti: Deva és Sibiu között a vonaton ismeretlen tettes elemelte Fuchs Rudolf utazónak, a timisoarai Káldori Marcel cég alkalmazottjának mintaböröndjét, amelyben a mintákon kívül ezer lej készpénz, rendelőlapok és üzleti könyvek is voltak. Az utazó a lopást jelentette a rendőrségen. Amikor visszatért cégének irodájába, egy csomagot talált az üzlethelyiség ajtaja előtt. Az előzékeny tolvaj visszajuttatta a rendelőlapokat és üzleti könyveket, amelyeknek pótlása nagy nehézséget jelentett volna. A pénzt, a böröndöt és az árumintákat természetesen megtartotta magának.

— Csodagyerek balett. Mint már megírtuk, a magyar színházban március 5-én, szombaton délután 3 órakor gyerekballettel mutatnak be. A husz műsor-számból álló előadáson huszonöt kis táncosnő és fiúcska mutatja be tudását. B. Vajda Teréz, az országosan ismertebb balettmesternő, Vajda Ilia, a Román Opera volt primaballerinája és Moldovan Tibor hírlapíró rendezik a gyermekelőadást, amely iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik.

— Német tiltakozás az oroszországi német konzulátusokat ért zaklatások ellen. Berlinből jelentik: A német kormány moszkvai ügyvivője erősen tiltakozott a szovjet kormánytól azok miatt a kellemetlenkedések miatt, amelyekkel a szovjet hatóságok állandóan zavarni igyekeznek az oroszországi német konzulátusokat. A német konzulátusok helyiségeiből gyakran kikapcsolják a villanyvilágítást, a tisztviselőket bántalmazzák, sőt többször le is tartóztatták őket. Különösen kirívó esetek történtek a kiewi konzulátuson. A német ügyvivő felkérte a szovjet kormányt, hogy szüntesse meg königsbergi konzulátusát és bejelentette, hogy Németország feloszlatja a kiewi és novoszibirszki konzulátusokat.

— Dráma Kőmives Kelemenről. A Thalia műkedvelő és dalegyet március 6-án, vasárnap este félkilenckor a római katolikus főgimnázium „Jósika” termében (Kogalniceanu ucca 2. szám), színrehozza a „Kőmives Kelemen” című háromfelvonásos drámát. A színpadi művet a híres ballada nyomán Kárpáti Aurél és Vajda László írták. Az előadást Muhai Jenő rendezzi s a legjobb műkedvelő színészek alakítják az egyes szerepeket. Az előadás előtt bevezető beszédet mond Dávid Iván hírlapíró.

— Kiemeltek a tengerből egy ejtsülyesztett köztársasági cirkálót. Gijonból jelentik: Szerdán a gijoni kikötőben felszínre hozták a „Ciskar” nevű cirkálót, amelyet a köztársaságiak süllyesztettek el Asturiából való visszavonulásuk idején.

— Kémkedés vádjá alatt tartóztattak le egy londoni fodrásznőt. Londonból jelentik: Az angol fővárosban egy fodrász-szalonn tulajdonosnőjét kémkedés vádjá alatt letartóztatták. A megtartott házkutatás során sok terhelő okmányt találtak.

Uj különvonat BUDAPESTRE utlevél és vizum nélkül a Vénus Sportklub mérkőzésére utiköltséggel oda-vissza vizummal együtt Lei 1,480—

Csak egy fényképes igazolvány szükséges!
Indulás Clujról: Március 15-én reggel!
Visszatérés Budapestről: Március 20-án este!

Legutolsó beiratkozási határidő március 8

Részletes prospektus a

WAGONS - LITS//COOK

utazási irodában CLUJ, PIATA UNIRII 18.

Asszonyom,

hallotta-e,

hogy a virstli kilója 64 lejbe kerül. Ugyanennyi a szép, gusztusos frankfurti virstli kilója is... Ha valaki gazdaságosabban akarja elkészíteni, akkor paprikás krumpliba is főzheti. Jó ezt kölcsönöz a burgonyának is. Nem hinném, hogy akadna ember, aki a virstlit ne szeretné;

hogy kitűnő háttomosó kefélt láttam egy kirakuban. A félméteres nyellű gyökérkefe mellett nem kell karkifecsimitő gyakorlatokat végeznünk, amikor a hátunkat mossuk;

hogy a hamis ékszer divatosabb, mint valaha. Persze, nem a régi, izléstelen, „hitvány” formában... A mai hamis ékszerek a régiségeket utánozzák. — kitűnő. Legdivatosabb a mellűk és a keleti gyöngyök. Az utóbbit két-háromsorosan hordják a nyak körül. Tapasztalatunk szerint, mindenki szívesen hord gyöngyöt, mert öltöztet és azonfelül szépíti is a nyakkivágást;

hogy Károly Sándor, a kitűnő aradi író vigjátékát bemutatták Szegeden. A jól fölépített darab döntő sikert aratott s nemcsak a közönség, hanem a legkényesebb ízlésű színházi szakemberek tetszését is megnyerte. Károly Sándornak, aki háromnapos szegedi tartózkodása alatt a város vendége volt, hatalmas babérokoszorút nyújtottak át. Hír szerint, a budapesti Belpárosi Színház lekötötte a Károly Sándor darabját;

hogy a divatos tavaszi öltönyt el sem lehet képzelni virágdisz nélkül. Nemcsak virágot fogunk azonban a gomblyukba tűzni, hanem — élelmiszer-utánpótlást is: szőlőt, cseresznyét, sőt murkot is. A sárgarépáról még a mesterséges sár sem fog hiányozni. Olyan lesz, mintha most szedték volna ki a földből. Még jó, hogy nem árulnak — petrezselymet;

hogy a határon elfogtak egy valutasem pészsnőt. Atkutatásakor cipője talpába varrva egy százdolláros bankót találtak. — „Mi ez?” — kérdezi a szigorú vámtiszt. Mire a hölgy így védekezett: „Ha ön bemegy egy üzletbe cipőt venni, meg szokta-e nézni, hogy véletlenül nincs-e bevarrva a cipője talpába egy százdolláros?”

— Áttették a haditörvényszékhez a hatóság elleni erőszak-pöröket. Targumuresi tudósítónk jelenti: Csütörtökön több hatóság elleni erőszak-per került volna tárgyalásra a törvényszék Menian-tanácsa előtt, az ügyész indítványára azonban a pereket a cluji hadbírószághoz teszik át, mert a február 11-iki törvényrendelet értelmében ezekben az ügyekben a haditörvényszék illetékes.

— INGYEN ORVOSI RENDELŐT LÉTESÍTETT A DEJI REFORMÁTUS EGYHÁZ A SZEGÉNYSORSU BETEGEK RÉSZÉRE. Tudósítónk jelenti: A deji református egyház jótékony-sági egyesületei évek óta áldásos működést fejtenek ki a betegségek leküzdésének és a szegénysorsu betegek orvosi kezelésében való részesítésének érdekében. A szegénysorsu betegek vizsgálatát és kezelését Sidei István dr., Németh Endre dr., Parádi Ferenc dr., Vékás József dr. és Parádi Kálmán dr. végezték. Németh Endre dr. most jelentést adott ki, amely szerint 1937-ben 159 beteg 370 esetben részesült ingyen kezelésben. A betegek legnagyobb része tüdőbajos volt. A gyógyszerek egy részét a kezelőorvosok fedették, a teljesen szegény betegek gyógyszerköltiségeit a Református Nőszövetség fizette. Az orvosi kezeléseik alkalmával Papp Zoltánné, Angyalosi Irén, Parádi Erzsébet és Imreh Anna segítettek. A város református magyarsága a legnagyobb elismeréssel adózik az öt kiváló orvosnak, akik hivatásuk igazi szellemében vették és veszik ki részüket a szegény néposztály egészségügyi viszonyainak feljavításából.

IZZÓLÁMPAGYÁR

kiváló minőségű gyártmányai részére

BIZOMÁNYI LERAKATOT KIVÁN LÉTESÍTENI

Áruraktárra 30% bankgarancia vagy készpénzgarancia megkívántatik.

Bővebbet „Erica” cégüzlet, Cluj, Piata Unirel 13.

— Súlyosan elítélték egy négytagú aradi bünszövetkezetet. Tudósítónk jelenti: Az aradi törvényszék csütörtökön ítélezett egy négytagú bünszövetkezet felett, amely az elmúlt év októberében és novemberében egész Aradot végigfosztogatta. A veszedelmes betörőbanda fejét, Tari Varga János ötvennégy éves könyvkötősegédet a bíróság ötévi fegyházra és ötezer lej pénzbüntetésre ítélte. Az öreg betörő belenyugodott a büntetésbe. Büntetése közül Balázs Annát és Veszeley Ferencet egy-egyévi, Nagy Istvánt pedig hathónapi fegyházbüntetéssel sújtotta a törvényszék.

— „ENYHE VOLT AZ ÍTÉLET S EMIATT ISMÉT LETARTÓZTATTÁK NIEMÖLLER LELKÉSZT. Berlinből jelentik: A német törvényszék, amint ismeretes, héthónapi várfogságra ítélte Niemöller lelkészt, de büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. Szerdán este Niemöller el is hagyta a moabiti fogházat, de alig lépett az utcára, a német titkosrendőrség detektívjei ismét letartóztatták. Az intézkedést illetően a rendőrség minden felvilágosítást megtagadott. Ugy tudják, hogy Niemöllert elszállítják Berlinből. Félhivatalos közlés szerint Niemöller újabb letartóztatása azért vált szükségessé, mivel az enyhe ítélet igazatosságot kellett a német lakosság körében és tartani lehetett attól, hogy Niemöller ellen tüntetni fognak és kellemetlenségei lesznek.

— **Bíróság előtt a kubai kommunisták.** Havannából jelentik: Kuba fővárosában csütörtökön reggel kezdték meg a legutóbb letartóztatott szélsőbaloldali vezetők pörének tárgyalását. Ismeretes, hogy az utóbbi napokban huszonhét kommunista vezetőt tartóztatnak le a kormány elleni lázadás vádjára és nagyon sok ellen adtak ki letartóztatási parancsot.

— **NÉGY HÓNAPIG REJTEGETTE MEGGYILKOLT LÁNYA HOLTTÉTET, MAJD A FEKETE-TENGERBE VETETTE.** Constantinából jelentik: Duneci Maria Callacra-megyei Negresti községben tizenéves leány még az elmúlt év októberében váratlanul eltűnt otthonról. A csendőrség annakidején kihallgatta apját, de a gazda nem tudott lányát eltűnéséről felvilágosítást adni, mire az ügyet néhány heti hiábavaló nyomozás után a felderítetlen esetek közé sorozták. A csendőrségnek most feltűnt, hogy az eltűnt lány apja megrakta kukoricacsutkával szekerét, elhajtott a faluból és négy napig távol volt. Visszatértekor vállatára fogták, mire a gazda megtört és bevallotta, hogy lányát ő ütötte agyon fejével, majd a holttestet kivitte az istállóba s ott egy szekérdőrkéből készített koporsóba helyezte el. A hevenyészett koporsót behányta kukoricacsutkával és arra havat lapátolt. Az első napsugarak azonban leolvastották a havat leánya teteméről és ezért elhatározta, hogy a holttestet eltünteti. El is vitte szekerével és a Fekete tengerbe dobta. Elmondta, hogy azért ölte meg lányát, mert akarata ellenére férjhez akart menni. Az elvetemült apát átadták a constantináli ügyészségnek.

— **A Dávid Ferenc Egyet utolsó kulturdélutóját** március 4-én, pénteken rendezik meg az unitárius püspöki lakásban, délután hat órakor. A műsor a következő: 1. Utó elményeiről beszél gr. Bethlen Mária. 2. Carmen és Mignon című operákból énekel G. Hahn Irén, zongorán kíséri Utó Mária. 3. Chopin egyik keringőjét hegedűn játsza Diviatzky Mária. 4. Lavotta két dalát éneklí Rennerné, Halász Baba, Zongorán kíséri Utó Mária. 5. Chopin etüde, Zongorán játsza K. Molnár Irma. 6. A Troubadour és Szöktetés a szerályból c. operákból énekel M. Lévy Ilonka, zongorán kíséri Rohonczy Mária. 7. Elnöki záróbeszéd. Az egyet vezetősége az előadásra szívesen látja az érdeklődőket.

— **Kétszer kéthónapi fogház egy százejes vesztegetés miatt.** Timisoarai tudósítónk jelenti: Még két évvel ezelőtt köztisztviselő megvesztegetése miatt eljárás indult Dér György tisztviselő ellen, aki főnöke, Fischer Mihály kereskedő megbízásából száz lejjel meg akart vesztegetni egy vámtisztviselőt. A timisoarai törvényszék most tárgyalta az ügyet s Dér Györgyöt, mint Fischer Mihályt két-kéthónapi fogházra ítélte.

— **KÖLAJTERÜLETEKET FEDEZTEK FEL BUKOVINÁBAN.** A bukovinai Radautimegyében sikerült kölafterületek nyomára bukkanni. A próbatúrák kielőző eredménnyel végeztek és egy nagyobb ploesti petróleumvállalat megbízottal már meg is kezdtek a kérdéses területek feltárását.

Gőzköztünk nem maradjon.

kevesen tudják, hogy az adó miatt született a konyak.

Franciaország délnyugati részén fekszik egy csendes, régi, kedves városka: Cognac, amely a közelmúltban ünnepelte a nevére keresztelt kellemes itóka megszületésének 300 éves évfordulóját. Hogy a borpárlat egyáltalán megszületett és az emberiség közkincsévé lett, annak kizáróan néhány igen erős akos adó-behajtó az oka. 1637-ben a cognaci bortermelőket rettenetes adóval sújtották a hatóságok, mert kellett a pénz az uralkodó udvartartására és különféle háborus előkészületekre, viszont a cognaciak már megunták, hogy az adóbehajtók örökösön zaklassák őket és jövedelmük 60 százalékát elvigyék. Heteken át gondolkoztak s ki is találták a módját a segítségnek. A jelzett esztendő novemberében megint megszállták a végrehajtók a várost, behatoltak a pincékbe, de nagy ámulatukra üresen találták a hordókat s csak néhány kicsi tartányban volt valami méregős pálinkaféle, ami nem esett adó alá.

— **Hová tették a borotokat?** — kérdezték elámulva.

— **Elégettük, ehhez jogunk van és amit az égő bor kiizzadt, az itt van előttetek** — felelték a termelők.

Az esetet a végrehajtók jelentették fölőtte-seiknek. Bucsujárás kezdődött, a borizzad-mányt — így hívták a konyakot akkor — igen jónak találták és természetesen azonnal — adó alá vetették. Most újra leültek számolni a gazdák s rájöttek, hogy jól járnak, mert a pálinkát mégsem lehetett hatvanszázalékosan megadóztatni. Így kezdődött a borpárlás az országban mindenfelé és néhány év múlva La rochelle kikötőjéből ezerszámra szállították el külföldi hajók a konyakot a világ minden részébe. Akárcsak ma...

Mit hallgassunk ma?

19.05: Yvonne Lefebvre zongorázik, Bucuresti.
20.10: Keringőlemezek hangosfilmekből, Berlin.
21.10: Siegfried, Wagner zenedráma, Budapest.
21.45: Gólyakalifa, Girmatis zenés játéka, Hamburg.
22.50: Debussy dalok, London Reg.
23.30: Herbert Harum zongorázik, München.

RADIÓ-MŰSOR

Péntek, március 4.

BUCURESTI. 6.30: Reggeli hangverseny. 13.10: Szórakoztató zene. 14.30: Hangverseny. 19.15: Zenekari hangverseny. 20.05: Zongorahangverseny. 20.34: Operakövetítés. BUDAPEST. 7.45: Torna, lemezek. 8.20: Etrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 13: Harangszó. 13.05: Postászenekar. 15.40: Hírek. 17.15: Diákfelőla. 18: „Ausztália a világpolitikában”. Előadás. 18.30: Cigányzene. 19.50: Hanglemezek. 20.30: Külügyi negyedóra. 21.30: Az Operaház előadása „Siegfried”. Wagner zenedráma. Utána hanglemezek. 24.05: Jazz.

Szombat, március 5.

BUCURESTI. 6.30: Reggeli műsor. 13.15: Dél szórakoztató zene. 14.30: Gramofon hangverseny. 18: Katonazene. 19.15: Gramofon hangverseny. 21.15: Tánczene. 22.45: Éttermi zene. BUDAPEST. 7.45: Torna, lemezek. 8.20: Etrend. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 13: Harangszó. 13.05: „Homérosz” énekkar. 14.30: Hanglemezek. 15.40: Hírek. 17.15: Mesék. 18: Előadás. 18.30: Zenekari hangverseny. 19.45: „A csodálatos kis kakas”. Előadás. 20.10: Magyar nóták cigányzenekisérettel. 21.10: „Deszkától-deszkáig”. Hangjáték. 22.15: Hírek. 22.40: Szalonzenekar. 24: Jazz.

KÖLGAZDASÁG

Módosítják a román-magyar kereskedelmi egyezményt

(Bucuresti, március 3.) Megirtuk már röviden, hogy a március 31-én lejáró román-magyar kereskedelmi egyezmény módosítása, illetőleg egy új egyezmény megkötésének érdekében Romániából egy bizottság utazik a napokban Budapestre.

A tárgyalások során az áruk kontingentálásáról és a fizetés részleteiről fognak tárgyalni. A tárgyalás legfontosabb pontja a román fakivitel kérdése és ezzel kapcsolatosan egy nagyobb mennyiségű vasanyag Magyarországról való behozatának kérdése lesz.

A Budapestre utazó román küldöttség tagjai: I. Caranfil a külügyminisztérium képviselőjében, Polizu mérnök minisztériumi vezérigazgató, a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium képviselőjében, Dimitriuc a Nemzeti Bank képviselőjében és Dimitrescu mérnök, az erdészeti hivatal, valamint a nagyiparosok képviselőjében.

Ertesüléseink szerint, a bizottság tagjai csütörtök este el is utaztak Budapestre.

NÉGYMILLIÁRD LEJ KÖLTSÉGGEL ÖT ÉV ALATT FOGJÁK ELKÉSZÍTENI A CERNAVODA—CONSTANTAI CSATORNÁT. A közlekedésügyi minisztérium illetékes szervei beható tanulmányozás tárgyává tették a Cernavoda—constantai csatorna terveit. A csatorna egyenes vonalban haladna Dobrudzsán keresztül Cernavodától egészen a Constanta melletti Tataus-tóig és ezáltal nagymértékben megrövidítené a Fekete-tengerhez vezető vizitutat. A minisztérium előzetes számításai szerint a munkálatokat öt év alatt el lehetne végezni és ezeknek összköltsége körülbelül négymilliárd lejbe kerülne. A felmérési és más előzetes munkálatokat már ez év nyarán meg akarja kezdeni a minisztérium.

Elnökválasztás a deji iparos és kereskedő körben. Dejről jelentik: A deji román iparosok és kereskedők egyhangu bizalommal választották meg elnöküknek Roman Victor könyv és papírkereskedőt. Az új elnök, aki egyuttal a deji betegsegélyző központ elnöke is, az imperiumváltozás óta élnék tevékenységet fejt ki a deji kereskedő és iparostársadalom körében. Roman Victor április hó folyamán a somegyei kereskedelem és ipar érdekeinek szolgálatára szaklapot indít meg.

ROMANIA KIVITELE JANUÁR HÓ-NAPBAN. Románia január havi kivitele a pénzügyminisztériumhoz beküldött vámhivatal jelentések szerint 1.368.180.000 lej értékű volt, a tavalyi 1.948.163.000 lejjel szemben. A többi, mint félmilliárdos csökkenés legnagyobb részben a tengerikivitel teljes hiányának tudható be.

Emelkednek a borárak. A borpiacon már hosszabb ideje lanya irányzatot lehet észlelni. Az utóbbi napokban azonban a borárak ismét csekély emelkedést mutatnak.

GÖZKOMPOT ALLITANAK BE A DUNAN GIURGIU ES RUSTSUK KÖZÖTT. Az államvasutak vezérigazgatósága megrendelte a németországi M. A. N. üzemeitől a Giurgiu és Rustsuk között közlekedő gőzkompot és ennek zavartalan működéséhez szükséges berendezéseket negyvenöt és félmillió lej értékben. A szállító cég köteles 1939 július 4-ig átadni a gőzkompot. Ez a teljesen korszerű alkotmány sinpárral lesz ellátva és képes lesz teljes vonatokat átszállítani a Dunán. A gőzkomp forgalomba vétele a Bulgáriával való közvetlen árucserforgalom nagymértékű megkönnyítését, valamint ennek esetleges fellendülését is fogja maga után vonni.

ÜZEMBE HELYEZIK A TAVASZ FOLYAMÁN A MAGYARORSZÁGI FERROSZILICIMUM GYÁRAT. Budapestről jelentik: A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. az elmúlt évben ferroszilikium gyár építését kezdte meg. Az építési munkálatokat már befejezték. Az új gyár április folyamán megkezdli üzemét.

Arjelentések

CLUJI TERMÉNYTÖZSDE

Buza 535, árpa 400,	liszt 5-ös 890, tengeri
zab 510, tengeri 330, bab	liszt 470—540, korpa 310,
580, lóheremag 2000, lucerna 135—150,	széna 135—150, lucerna és
cernamag 3800, liszt nül-	lőhere 170, buzaszalma
lós 1010, liszt 4-es 930,	85 lej métermázsanként.

HUSIPARI GÉPEK

u. m. kutterek, husvágók (woliók), kolbásztöltők, bélisztitógépek, fűszerőrők, elektromos kis husvágók kaphatók lényegesen leszállított árak mellett közvetlenül az

AND. RIEGER GÉPGYÁR R-T-NÁL SIBIU

Kényelmes részletfizetéseket engedélyezünk. Képes ismertetőt ingyen és bérmentve.

SPORT

Ezentul csak ötvenhat atlétikai számban hitelesítenek világrekordot

A NASZ közgyűlésének újabb határozatai

(Páris, március 3.) A nemzetközi atlétikai szövetség közgyűlésén elhatározták, hogy ezentul csak a következő távokon hitelesítenek világrekordot:

Síkfutások métertávon: 100, 200, 400, 800, 1500, 2000, 3000, 5000, 10.000, 20.000, 25.000, 30.000 méter és egyórás futás.

Síkfutások yardtávon: 100, 220, 440, 880 yard, 1, 2, 3, 6, 10, 15 mérföld.

Gátfutások: 110, 200, 400 méter, 120, 220, 440 yard.

Staféták: 4×100, 4×200, 4×400, 4×800, 4×1500 m. és 4×110, 4×220, 4×440, 4×880 yard, 4×1 mérföld.

Ugrások: magas, távol, rud, hármas.

Dobások: diszkosz, gerely, súly, kalapács (csak egykezes).

Dekatlan.

Gyaloglások: 3000, 5000, 10.000, 20.000,

30.00, 50.000 méteren, egyórás és kétórás menés.

Hölgy világrekordokat a következő számokban tartanak nyilván: 60, 100, 200, 800 méter, 100, 220 és 880 yard síkfutás, 80 m. gátfutás, 4×100, 4×200, 3×800 m., valamint 4×110, 4×220, 3×880 yardos staféták, magas és távolugrás, diszkosz, gerely és súly, valamint ötösküzdelem (pentation).

Ezekon kívül valamennyi eddigi világrekordlistán szereplő számot töröltek.

Ujítás még, hogy a távol, rud és hármasugró elugróhelynél 40 méteres nekifutóhelyet, a magasugrásnál 15 méterest, a gerelyvetésnél 20 méteres nekifutót jelölnek ki ezentul.

Engedélyezték a rövidtávu futószámoknál a rajtdezsák használatát is, mégpedig 1939. január elsejétől. Az Egyesült Államokban azonban már az idén használhatják. Az új módszer a próbák szerint sokkal nagyobb kezdősebességet ad, tehát sokkal jobb eredmények érhetők majd el.

Nyolc mérkőzés a Román Kupáért

A március 25., 26. és 27. forduló sorsolása

(Bucuresti, március 3.) A Román Kupa következő fordulóját március 25, 26 és 27. napjain tartják meg. A sorsolást még az ősszel megejtették, de emlékeztetőül most megismételjük az ismertetését:

Bucurestiben: Unirea Tricolor—Victoria Carai, FC Rapid—Telefon Club, Venus—Juventus, Sportul Studentesc—Victoria Constanta.

Oradean: NAC—Victoria Cluj.

Bata-Maren: Phoenix—TMAC.

Timisoaran: Kinizsi—Franco Romani.

Petroșaniban: Jiul—Mica.

ROMANIA B.—MAGYARORSZAG MÉRKÖZÉS
CLUJON, TIMISOARAN, ARADON,
VAGY ORADEAN

Iesz szeptemberben, amennyiben ezen a napon kerülne sorra Bucurestiben Románia—Ausztria mérkőzés. A román szövetség ugyanakkor változatlanul folytatja a magyar szövetségnél is a tárgyalásokat. Amennyiben ugyanis októberre sikerülne megvalósítani a bucuresti román—magyar mérkőzést, a román—osztrákot szeptemberre kötnék le.

FRANCIAORSZAG—LITVANIA 25:18 (10:0). A párisi kosárlabda mérkőzés nagy meglepetésre a franciák győzelmével végződött.

IAR—ASPTT mérkőzést terveznek Brasovban. A párisi postások rögbicsapatát meghívta a brasovi repülőgyári egyet, amely tudvalevően az egyetlen vidéki rögbicsapat Romániában.

AZ UNIVERSITATEA ÉS A VICTORIA KÖZÖS KÖZLEMÉNYBEN ISMERTETTEK A KÖZÖNSÉGEL A PÁLYÁRA VALÓ BELEPÉSERE VONATKOZÓ TUDNIVALÓKAT. A két egyesület megszigorította a szabadjegyek használatát, melyet ezentul valóban csak az arra jogosultak vehetnek igénybe. A pályára ezentul a következő kapukon lehet bejutni: 1. számú kapun az állóhely közönsége, 2. számú kapun a tribün közönsége, 3. számú kapun a szabadjegy tulajdonosok.

„Olaszország—Argentina döntő Párisban!” — ezt jósolja Pelikan tanár, a csehszlovák szövetség elnöke.

OLLÁ
GUM...!
PARIS döntő
aranyérmes
itt OLLÁ-nak
előkelően
minőségéről

1937

Törökország, Bulgária és Görögország benevezett a bucuresti kosárlabda Balkán bajnokságra. Jugoszlávia visszautasította a meghívást.

SCHAFER ISMET AMATÖR? Karl Schaffer a volt sokszoros osztrák műkorcsolyázó világbajnok hír szerint visszamatőrösítést kért. Után már csinos vagyont szerzett Amerikában.

A Gloria pályáján játszik az AMTE, melyet mint ismeretes, kitélepítettek az általa bérlet területén épített saját pályájáról. Aradon egyébként összesen tíz labdarúgó pálya van!

Xifando a központi bíróbizottság elnöke, Limburg őrnagy az alelnök, míg főtitkárnak Popa Laurentiu választották.

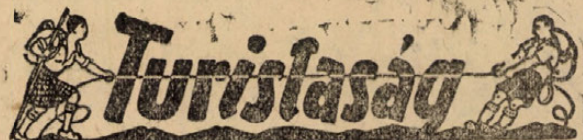
A legjobb olasz csatár is Sárosi dr. sorára jutott. Piola, a Lazio középcsatára, a Bari elleni mérkőzésen, bordatörést szenvedett.

EUROPA ÉS NEMET REKORDOT USZOTT A 200 MÉTERES MELLUSZASBAN A NEMET BALKE a hamburgi fedettuszodában rendezett versenyen. Balke pompás ideje: 2 perc 33.3!!! (A világrekord 2 perc 37.2 Kaseleg USA.)

„A JAPAN ASZTALI TENISZ JÁTEKOSNOK VALÓSÁGOS BÜVESZEK — és megvernék a legjobb európai férfi játékosokat is” — írja a magyar Szabadon japán portyájukról. Nem is csoda, ha a japánok tudnak, hiszen a ping-pong a legősibb japán sportok egyike.

114 JEGNAP után zárta be kapuit a budapesti műjéggélya az idén.

Belgrádban szeptember 6.—10. rendezik meg az ideai atlétikai Balkán Játékok versenyeit.

A Gyopár Turista Egyesület felhívja tagjainak figyelmét, hogy a „SASOK” Turista Egyesület. Fotó Szakosztálya 1938. április 17.—27.-ig, amatőr fényképképző kiállítását rendez meg Oradeán. Akik részt óhajtanak venni, hivatalos órák alatt jelentkezhetnek az egyesület Calea Motilor 8. szám alatti helyiségében hétfőn, kedden és szerdán este 8.—10-ig.

HIRES EMBEREK

Lenbach bosszút áll

Lenbach egy este törzsasztalánál ült, várta néhány barátját. A barátai késlekedtek, el-lenben jött egy házaspár, leültek a Lenbach asztala mellett, asztalhoz, fecsegték, nevetgéltek, olyan hangosan, hogy Lenbach alig tudta titkolni haragját. Külsőleg még is megőrizte nyugodtságát, elővette vázlat-könyvét, rajzolni kezdett, fel-felülve fejét vázlatkönyve felől, hogy újra meg újra szemügyre vegye a hölgyet.

A házaspár egyre csendesebb lett — a le-törni készülő vihar csendje volt. Végre a fér-fi, aki nem ismerte fel Lenbachot, feldőlött s hangosan mondta:

— Megtiltom, hogy feleségemet rajzolja!

— Feleségét? — csodálkozott Lenbach s a felbőszült férj elé tartotta vázlatkönyvét: — Ez az ön felesége?

A csaknem kész vázlat egy libát ábrázolt nagy körvonalakban.

Hermann Bahr híralata

Hermann Bahr a kávéházban ült, egyik fiatal barátjával, aki egy darabot fejezett be.

— Csak arra kérlek — mondta Bahrnak a barátja, — hogy őszintén, minden tekintet nélkül mondj véleményt új drá-mámról.

Mire Hermann Bahr zavarban:

— Nem, nem, lehetetlen, mikor éppen tegnap adtál kölcsön ötven koronát...

MIÉRT HIRDESSZEN A
KELETI ÚJSÁGBAN

?

MERT ezt a lapot

az ország egész vevőke-pes közönsége olvassa!

Apróhirdetések

Szavanként..... 2— lej
Legkisebb apró-hirdetés ára..... 20 lej

Nagyobb mennyiség lekötésénél árendemény!
Jellegű levelekre, megkeresésekre csak választékos befűldése esetén válaszolunk és csak portézott leveleket továbbítunk

Állást keresők részére
Szavanként..... 1— lej
Legkisebb hird. 10 lej

Alkalmazás

ÁLLAST KAPHAT jól dolgozó masamódnó és kifizető lány Str. Memo-randului 1., I em. kalap-szalom. G 52

Lakás

TISZTVISELŐNÖ in-telligens lakótársnőt ke-res a belvárosban. Cim a kiadóban. G 40

NEGYSZOBAS KER-TES LAKÁST keresek május elsejére (esetleg április elsejére), fürdő, szobával és minden mel-lékkeliséggel. Cim a kiadóban. G 44

NAGYORR szoba, kony-hás lakást azonnalra ke-resek a belváros terüle-tén. Cim a kiadóhivatal-ban. G 50

Adás-vétel

FAJ farkaskutyák el-adók Str. Fântânelei 11. G 29

A kis lexikonszerű bő-tartalmu „DIÁK-ZSEB-KÖNYV” ára egész vá-szonkötésben 20 lej. Vi-dékieknek portóköltség-gel 25 lej. Kapható ki-adóhivatalunkban: Cluj Str. Baron L. Pop 5. G 54

Állást keres

VOLT tisztviselő, egye-dül álló, teljesen leze-gényedett, foglalkozást keres. Választ a kiadó-ba „Utolso remény” jel-igére kér. G 43

LEGUJABB

TÁVIRAT-RADIO-TELEFON

Anglia megkezdte a tárgyalásokat Németországgal

A londoni lapok tudni vélik, milyen gyarmatokat adna vissza Anglia a németeknek — Az angol-olasz tárgyalások a jövő héten kezdődnek

(LONDON, március 3.) Az angol külügyi hivatal közleményt adott ki, melyben tudomásul adja, hogy Anglia berlini nagykövete általános megbeszéléseket folytat a német kormánnyal. A Reuter távirati ügynökség ezzel kapcsolatban azt jelenti, hogy a megbeszélések során olyan kérdések kerülnek szóba, mint Németország gyarmati igényei, a spanyol kérdés, Ausztria függetlenségének kérdése, a középeurópai helyzet rendezése és az általános lecsillapodás kérdésének megoldása.

A „Star” című londoni lap úgy tudja, hogy Anglia esetleg az afrikai Togo gyarmatokat engedné át Németországnak, mely most az aranyparthoz tartozik. Szó lehetne még arról is, hogy Németország visszakapja volt ujguineai gyarmatait és megvásárolja a szomszédos holland birtokokat. Hollandia azonban, az angol lap szerint, ezt a tervet nem fogadja szívesen, mert Németország szövetségese Japánnak.

Ugyancsak a Reuter jelenti, hogy a Londonban tartózkodó római angol nagykövet rövidesen visszatér Rómába és közölni fogja Ciano gróf olasz külügyminiszterrel, hogy megkapta az általános tárgyalások megkezdésére vonatkozó utasításokat. Ezek a tárgyalások már a jövő hét elején megkezdődnek.

Londonban alaptalannak mondják azt a hírt, hogy a tárgyalásokra Sir Vansittart, a külügyi hivatal középeurópai szakértője is Rómába utaznék s a római nagykövet mellett csupán a külügyminisztériumnak néhány magasrangú tisztviselője vesz még részt a tárgyalásokon.

Szenvedélyesen vádolják magukat a volt népbiztosok

Ivanov beismerte, hogy 1918-ban összeesküvést szőtt Bucharinnal — Egy volt népbiztosról kiderült, hogy a cári kémiszolgálat besugója volt

(Moszkva, március 3.) A moszkvai nagy árusági per csütörtök délelőtti tárgyalásán Ivanov volt faipari népbiztos a legsúlyosabb vádakkal illette magát. Bevallotta, hogy Bucharinnal már 1918-ban összeesküdött Lenin ellen, később pedig Bucharin megbízta azal, hogy parasztfelkeléseket szervezzon a Kaukázusban. 1934-ben Bucharin összehozta az angol kémiszolgálat embereivel. Ivanov ezen-

külül különböző rombolásokat is magára vállalt. Subarev, a volt helyettes földművelésiügyi népbiztos a legnagyobb készséggel vállalta magára a legképtelenebb mezőgazdasági rombolás vádját. Ezután tanuként bevezettek egy volt cári rendőrfelügyelőt, aki Subarevben felismerte a cári Okrana harminc év előtti besugóját.

Az igazságügyi testületek eskütétele

(București, március 3.) Csütörtökön délután az igazságügyminisztériumban Cănciucov igazságügyminiszter előtt a semmitőszék elnökei és tanácsosai letették az esküt az új alkotmányra. Csütörtökön esküdtek fel a bucaresti bírók és igazságügyi tisztviselők is, majd az ügyvédi kar is esküt tett. A zsidó ügyvédek közül esküt tehetek a rokkantak és a háborus kitüntetések tulajdonosai.

Nyíró Józsefet a Petőfi Társaság tagjává választották

(BUDAPEST, március 3.) A Petőfi Társaság csütörtökön délelőtti közgyűlést tartott és azon Nyíró Józsefet, a kiváló székely író levelező tagjává választotta.

Az aranycigarettás, elegáns ur mint vasuti ékszerabló

(București, március 3.) A Galați-București gyorsvonaton szenzációs ékszerablás történt. Az egyik elsőosztályú szakaszban utazott a brailai Román Hitelbank igazgatójának, Werner Dilceunak felesége. Ugyanabban a szakaszba az egyik állomáson beszállott egy rendkívül elegáns fiatalember, beszélgetni kezdett, majd egy arany cigarettatárcából cigarettával kínálta meg az urnőt. Dilceuné elfogadta a cigarettát, de alig gyűjtött rá, azonnal elaludt. Amikor felébredt, észrevette, hogy elegáns utitársa eltűnt s vele együtt nagyerékű ékszereit tartalmazó táskája is. Azonnal értesítette a rendőrséget. Az a gyanú, hogy a rabló franciaországi illetőségű. Dilceuné kára mintegy négy millió lej.

A Hlinka-párt nem hajlandó együttműködni a Hodzsa-kormánnyal

(Prága, március 3.) A csehszlovák kormány hetek óta tárgyalásokat folytat a Hlinka vezetéke alatt álló tót néppárttal a tótoknak a kormányba való bevonásáról. Az ügyben csütörtök délután döntő fordulat történt, amennyiben a tót néppárt úgy határozott, hogy elutasítja a kormányban való együttműködési felhívást. Hodzsa csehszlovák miniszterelnök pénteken délelőtti mondja el nagy beszámolóját a csehszlovák képviselőházban.

Tűz egy oceánjárón

(London, március 3.) A newyorki kikötőben horgonyzó „Berengaria” óriásgőzös elsőosztályú dohányzójában tűz ütött ki s azt csak három órai megfeszített munka után sikerült megfékezni. A kár mintegy másfél millió lej. Két hét alatt ez már a második nagy tűz a „Berengaria”-n.

Rejtélyes öngyilkosság Budapesten

(Budapest, március 3.) Kovács Antal, a magyar külkereskedelmi hivatal főelőadója, Nagy Méda, ismert budapesti író férje, csütörtökön reggel a budapesti Gellért-fürdőben mellbelötte magát és azonnal meghalt. Több bucsulevelet hagyott hátra. A rendőrségnek címzett levelében azt írja, hogy meghasonlott életével, problémái túlnőttek rajta és ezért megy a halálba. A jómódú és boldog családi életet élő öngyilkos ügyében megindították a nyomozást.

A volt német trónörökös hazautazott Berlinbe

(Vence, március 3.) A volt német trónörökös körülbelül egy hónapi olaszországi tartózkodás után, csütörtökön különvonaton visszautazott Berlinbe.

Kánya magyar külügyminiszter visszaérkezett Budapestre

(Bécs, március 3.) Kánya Kálmán magyar külügyminiszter, csütörtökön délelőtti Bécsből visszautazott Budapestre.

Egy francia színpadi író balesete budapesti premierjén

(Budapest, március 3.) Szerdán este a Pesti Színház színpadán súlyos baleset érte Alfréd Gehri francia író, aki résztvett a „Hatodik emelet” című darabjának bemutatóján. Az első felvonás után a színészekkel együtt megjelent a közönség előtt, négyezer meghajolt, majd hátra lépett, hogy helyet adjon a színészeknek. Mögötte azonban egy lépcső volt, Gehri elvesztette az egyensúlyt és olyan szerencsétlenül esett el, hogy a szeme felett egy ötcentiméteres hosszú vágás támadt. Arcát előlötötte a vér és eszméletét is elvesztette. A sebet azonnal összevarrták és leragasztották s Gehri a második felvonásközben leragasztott homlokával hajlongott az ünneplő közönség előtt.

Greta Garbo és Stokovszky Capri szigelén

(Róma, március 3.) Greta Garbo és Stokovszky, világhírű karmester meglátogatták Capri szigetén Axel Munthe, a világhírű svéd orvos-író. A legújabb hírel szerint Greta Garbo és Stokovszky még nem kötöttek házasságot, csak együtt utazgatnak Olaszországban.

Végrehajtották a rablásra velemedet londoni aranyifjakon a megkorbácsolás büntetését

(London, március 3.) Ismeretes, hogy az angol előkelő társaság két fiatal tagját hosszabb börtönbüntetésre és ezenkívül az ugynevezett kilencfarku macskával, egy kilenc szíjból összeállított korbáccsal való megverésre ítélték ékszerablásért. A két elítélten, Harleyn és Wilmoren csütörtökön kezdték meg a testi büntetés végrehajtását. A két aranyifjut derékig levetkőztették, a törvényszéki orvos megvizsgálta őket s kijelentette, hogy elviselhetik a büntetést. Két börtönőr a kilencfarku macskával hat-hat ütést mért mindkettőjükre. A büntetés további részét akkor hajtják végre, amikor a mostanit kiheverték.

LEGUJABB SPORTHIREK

Egyetlen kisebbségi sportoló sem kerülhet be Románia válogatottba — ezt a javaslatot tárgyalta az UFSR a sportszövetségek elnökeinek bevonásával. Ez a javaslat minden sportágra szól. Bajnokságokon az etnikai arányszámot alkalmazzák. A labdarúgószövetség ellenzi a javaslatot és a 7:4, vagy 8:3-as arányszámot szeretné megtartani a labdarúgó válogatott számára.

BALSZERENCSEVEL VERSENYEZTEK A MAGYAR GYORSKORCSOLYÁZÓK HELSINKIBEN az ottani nemzetközi versenyen. Hidvéghy az 500 és 3000 méteres távon bukott, míg Ladányi nagy lázzal állott ki versenyre. 500 m.: 1. Berzins lett 46.6 mp. 2. Vasenius finn 47.7 mp. 3. Skutnabb finn 48.4 mp. 9. Ladányi G. magyar 49.7 mp. 11. Hidvéghy magyar 60.3 mp. (bukott). 3000 m.: 1. Berzins lett 5 p. 17.3 mp. 2. Vasenius finn 5 p. 18.1 mp. 3. Ojala finn 5 p. 28.3 mp. 11. Ladányi G. 5 p. 38.9 mp. 12. Hidvéghy 5 p. 41.3 mp. (bukott). Mindkét verseny-számban tizenhat induló volt.

Csak fél órával a mérkőzés előtt válik ismertté ezentul a játékevezető bíró neve — amennyiben a labdarúgó szövetség megszavazza a játékevezető kiküldése titkosságának elvét.

5 p. 08.2 mp. időt uszva Amszterdamban, a dán Hveger beállította saját 400 méteres hölgy gyorsúszó világrekordját.